

ROČNÍK LXIII

ČERVEN 2008
ČÍSLO 6

HLAS PRAVOSLAVÍ

Z IKONOPISNÉ DÍLNY LUDMILY JUZOVÉ JULITY

Mandylion, chrám Zvěstování Panny Marie Na Slupi (nahore)
Seslání Ducha svatého na apoštoly (vpravo)

*Přijď, Duchu Stvořiteli
navštív duše svých věrných,
naplň nebeskou milostí
srdce tebou stvořená.*

*Jsi nazýván Utěšitelem,
Darem Nejvyššího Boha,
pramenem živé vody, ohněm, láskou
a duchovní Pečetí.*

*Dej zářit svému světlu v našem duchu
a do srdce nám vlej svou lásku,
naše slabá těla posiluj
svou neskonalou mocí.*

*Nepřátele daleko odežeh
a co nejdřív nám dej svůj mír,
jako náš vůdce krácej před námi
ať všemu zlu se vyhneme.*

Hymnus z 9. století

Z OBSAHU	
SLOVO METROPOLITY	IKONOGRAFIE.....27
Dobro nad zem.....4	ZAMYŠLENÍ
160.výročí Slovanského sjezdu 6	Obnova diakonského charizmatu 28
LITURGIKA	EKOLOGIE
Diakonská roucha 8	Bůh nestvořil odpad.....30
archimandrita Marek Krupica	Roman Juriga
DUCHOVNÍ ČTENÍ	PRAVOSLAVNÁ MLÁDEŽ
Blizoučko k cíli 10	O bratrstvech v Bělorusku.....34
arcibiskup Simeon	Libuše Pipková, M.M. Vodáková
Rajská pyramida VIII. 12	TÉMA
sv. Nikolaj Srbský	Náš pravoslavný portál 38
Novodobý šamanismus.....14	Dalibor Jan Kočí
o. Jan Týmal	ZE ŽIVOTA EPARCHIÍ 40
TEOLOGIE	Velká Morava – skutečná 40
Učení o svaté Trojici 16	Svitavské svítání 42
MÉDIA	Výročí velkého činu.....44
Uloupené Kosovo 22	Z REDAKČNÍ POŠTY
Svatava Maria Kabošová	Pouť ke sv. Jiří na Říp.....46
HAGIOGRAFIE	Z PROGRAMU METROPOLITY.....49
Svatý Alexandr Něvský.....24	
dokončení	

DOBRO NAD ZLEM

Koncem května jsme vysvětili v naší budově v Praze 1, V Jámě 6 novou kapli Všech svatých Země české. Mnohé z účastníků svěcení překvapilo, že mezi světcí je znázorněn i svatý Jiří Vítězný. Trochu se bohužel zapomnělo, že je prvním ochráncem naší země, ještě před našimi svatými věrozvěsty Cyrilem a Metodějem i svatými Václavem a Ludmilou. Dokládají to chrámy jemu zasvěcené na Pražském hradě i na památné hoře Říp, které patří k nejstarším dochovaným stavbám v Čechách.

Naším předkům byla blízká tematika boje dobra se zlem a přesvědčení, že dobro vítězí. Tato tematika je blízká všem lidem víry, neboť provází nejen lidské dějiny, ale i život každého z nás.

Také všichni ostatní světcí jsou pro nás živými příklady tohoto zápasu, který na zemi nikdy nekončí. Odráží se v nich drama života darovaného druhým. Jeho prvním nositelem je Pán Ježíš Kristus. Proto všichni, jež nazýváme „světcí“, napodobují život Kristův. Ctíme je, že dokázali přemoci zlo dobrem pramenícím z víry ve vzkříšeného a věčně živého našeho Pána a Boha.

Život všech skutečných světců je životem v Kristu a můžeme jej nazývat životem „christocentrickým“. Všechno jejich myšlení a cítění patřilo nejprve Kristu a potom teprve jim a okolnímu světu. Kristovým tajemným tělem je Církev, jež jediná svými svatými tajinami dělá člověka nositelem „Bohočlověka“.

Kdy můžeme šeptat se svatým apoštolem Pavlem: „...nežiji už já, ale žije ve mně Kristus...“ (Ga 2,20)

V současné době převládá jednostranná představa o svatosti a světcích. Světce vidíme hlavně jako nositele víry a jako vzory života podle etických zásad a Božího řádu. Avšak svatost není osobní úspěch charismatického člověka ve stylu dnešních celebrit. Neexistuje svatost mimo oblast života Kristovy církve. Svatost představuje květ, který roste, kvete a něžně voní jen na ornici církevní.

Svatý apoštol Pavel vyjádřil cestu ke svatosti ve svém srdečném vyznání v listu ke

IVETA KADLECOVÁ: SVATÝ JIŘÍ

Galatským: „Svět musí pro nás zemřít a my světu, aby v nás žil Kristus.“ (Ga 2,20) Svatost není spojena jen s tělesnou askezí, duchovním cvičením a ctnostmi. Spočívá v překonání dočasných zájmů – zájmů světa, v dokonalé pokoře před Bohem a v Boží bázni. Prvním i posledním stupněm k dosažení svatosti je právě bázeň Boží: „...přivedme k cíli své posvěcení v bázni Boží.“ (2 K 7,1)

Řečí duchovní otcové, když slaví památku

světce, rádi připomínají církevní přísloví: „Tímisi tu agiju ine i mimisi tu.“ Můžeme volně přeložit: „Úcta ke světcí má vést k jeho následování.“ Myslím, že je to hlavní, co nám oslava našich světců může dát.

Pro duchovní osoby budou svatí Cyril a Metoděj i dnes velkými vzory hlásání evangelia srozumitelně, věrně a v čistotě srdce. Svatý Jiří Vítězný pro nás stále bude příkladem vítězství dobra nad zlem. Pomůže svými přímluvami v našem duchovním zápase proti zlu kolem nás, ale i v nás samotných. Svatá Ludmila zůstává patronkou všem matkám a babičkám, jež vychovávají své děti a vnuky v bázni Boží, lidskosti a lásce. Podobně i svatý Václav připomíná, že trvalých vítězství lze dosáhnout jen modlitbou a hrdinstvím ducha, nikoliv násilím a hrubostí.

Jistě, příklady našich světců nás vedou k poznání, jak jsme duchovně slabí a jak často zápasy za vítězství dobra v nás i kolem nás často prohráváme. Neznamená to však, abychom se vzdali a zcela podlehli vlivům pomíjivého světa. Vždy stojí za to znovu začít hledat cestu k vítězství dobra nad zlem.

Oblak Božích svědků, mučedníků, mučednic, ctihodných a svatých je pro nás světlým příkladem následování. Neboť oni dobrý boj bojovali, víru zachovali a získali věnec vítězství. Nikoliv jen svojí zásluhou, ale hlavně tím, že chápali život, jako dar Boží, aby v něm konali dobro. A též věděli, že bez pomoci Boží nic opravdu dobrého vykonat nemohou. Platí slovo Kristovo z evangelia: „Beze mne nemůžete nic učinit.“ (J 5,15) Dále se pak dali vést Božím plánem. Osobně jim záleželo na tom, aby plnili Boží vůli ve víře, pokorně a s láskou.

Snažme se jim být podobní. Poručme se do vůle Boží, ze všech sil dávejme průchod dobru a spravedlnosti. Věřme, že dobro nad zlem vždycky zvítězí.

METROPOLITA KRYŠTOF

PODBOŘANY. 18. května 2008 navštívil naši církevní obec Jeho Blaženost metropolita Kryštof a sloužil svatou archijerejskou liturgií a poté udělil také svatou tajinu křtu a myropomazání. Účast věřících na jeho bohoslužbě byla opravdu vysoká. Vladykova promluva k 60. výročí založení naší církevní obce a srdečná modlitební nálada zanechaly v myslích a srdcích věřících hluboký dojem. Jeho slova povzbudila přítomné pravoslavné věřící do dalších dnů našeho života. Po bohoslužbě a křtinách setrval jako vzácný host s věřícími a rozmlouval s nimi. Pravoslavná církevní obec Podbořany prožívala opravdu radostný den, na který budeme dlouho vzpomínat.

O. VLADISLAV ČEJKA, PODBOŘANY

POSELSTVÍ

K 160. výročí pravoslavných bohoslužeb konaných na Koňském trhu (dnešní Václavské náměstí) u příležitosti Slovanského sjezdu v červnu roku 1848.

Milé sestry, bratři, přátelé, sešli jsme se, abychom si připomněli 160. výročí bohoslužeb konaných našimi pravoslavnými předky na dnešním Václavském náměstí v rámci prvního slovanského sjezdu. Delegáti tohoto sjezdu měli na programu bohoslužbu římskokatolické i řeckokatolické, pro které našli důstojné místo v chrámech v centru města. Pravoslavní tehdy neměli v Praze ani jeden chrám, a proto se rozhodli, že se budou modlit u sochy svatého knížete Václava, patrona České země, mučedníka uctívaného mezi všemi Slovany.

Na Václavském náměstí se nekonají často veřejně modlitby. Přesto se tam konaly vždy při velkých společenských událostech a změnách. Naposledy to bylo v roce 1989, když se otevírala cesta k současnému uspořádání společnosti. Ucelenou bohoslužbu však Václavské náměstí zažilo jen jednou, ještě jako Koňský trh, a to právě před 160 lety. Pravoslavní Slované – Češi, Rusíni, Rusové, Slováci, Srbové, Ukrajinci a další národy a jejich přátelé se modlili za mír celého světa, za spravedlnost a pro člověka důstojný společenský řád.

My dnes na jejich modlitby navazujeme a modlíme se rovněž v jazyce staroslověnském za mír, spravedlnost a navíc za zachování křesťanské identity na evropském kontinentu.

V současné době není jednoduché zachovat v Evropě křesťanskou tvář. Podobně nelehké bylo zachovat v Českých zemích, na Slovensku a v dalších slovanských částech rakousko-uherského impéria původní křesťanství, přinesené z východu Evropy svatými věrozvěsty Cyrilem a Metodějem.

Cyrlometodějský duchovní odkaz nedokázala zničit ani násilná latinizace. Tvořil součást duchovní a kulturní identity, a proto stále žil v národním povědomí našich předků.

Významnými svědky této historické skutečnosti jsou sv. Prokop Sázavský v 11. století, sv. mistr Jan Hus v 15. století a nacisty ve 20. století popravený pravoslavný novomučedník sv. biskup Gorazd.

Před 160 lety otrásl Evropou rok 1848, který umožnil Slovanům žijícím na území Rakousko-Uherska i mimo ně uspořádat sjezd, jehož místem konání byla Praha.

Je nám ctí, že právě naše hlavní město hostilo delegáty tohoto sněmu. Účastníkům sjezdu nešlo pouze o získání politických práv po staletí upíraných Slovanům. Snažili se vyjádřit základní biblickou myšlenku, spočívající v tom, že před tváří Boží není nikdo z lidí větší a menší, významný, méně významný nebo vůbec bezvýznamný, nadřazený či podřízený jen na základě národní příslušnosti. V naší současné době jsou tyto myšlenky zakotveny v Listině lidských práv a svobod. Přesto nás stále trápí démonická xenofobie a nepřátelství vůči cizincům.

Do klidného a rozvážného jednání Slovanského sjezdu tehdy vstoupila Windischgrätzova vojska, která obsadila a posléze dělostřelecky bombardovala Prahu.

Tehdejší historik a politik František Palacký hovoří o sjezdu jako o mezníku slovanského obrození, kdy se poprvé v dějinách Slované sjeli, „...aby před Bohem i před světem vyřkli, co chtějí a jakými zásadami se v jednání o tom budou řídit“.

Připomeňme si, že současní historikové (například profesor brněnské univerzity Josef Macůrek) dokazují, že tento sjezd má nezastupitelné místo v evropských dějinách.

Delegáty sněmu zejména spojovala společná křesťanská víra. Proto se uskutečnila také pravoslavná bohoslužba na dnešním Václavském náměstí, jejíž 160. výročí dnes vzpomínáme. Tehdy se jí zúčastnilo podle tiskových zpráv nesčíslné množství lidí, kteří s dojetím poslouchali staroslověnské modlitby a zpěvy tak, jak je stejným způsobem zpívali před tisíci lety naši předkové.

S úctou na ně vzpomínáme a Hospodinu Bohu děkujeme za to, že dnes máme v Praze již několik chrámů propůjčených ke konání pravoslavných liturgií a že se Magistrát hlavního města Prahy rozhodl poskytnout nám pozemek ke stavbě vlastního pravoslavného chrámu s duchovním komunitním centrem na rozhraní vážených pražských čtvrtí Vinohrad, Strašnic a Vršovic.

Kéž nám milující Bůh, náš lidumilný Hospodin požehná, aby dnešní bohoslužba jako duchovní ozvěna rozezněla naše srdce a stala se pro nás novou zkušeností hloubky a krásy naší pravoslavné víry.

Praha 7. června 2008

+ KRYŠTOF
ARCIBISKUP PRAŽSKÝ
METROPOLITA ČESKÝCH ZEMÍ A SLOVENSKA

DIÁKONSKÁ ROUCHA

Vznešená služba, kterou slouží diákon v chrámu, napodobuje věčnou a nekonečnou službu beztělesných mocností před Božím trůnem (csl. prestolem). Písmo svaté i posvátná tradice popisují, jakým způsobem mohou jednotlivé třídy beztělesných mocností vypadat. Někteří mají dvě křídla, někteří šest křídel, jiní jsou mnohoocí. Stejně tak i jednotlivé třídy chrámových služebníků mají své charakteristické oblečení, které vyjadřuje jejich službu.

Když muž vstupuje mezi duchovenstvo v širším slova smyslu, je nejprve postřižen na žalmistu (čtece). Úlohou žalmisty je předčítání ze svatých Písem, zpěv liturgických hymnů, zejména žalmů apod. Od této doby má právo nosit kleriku, znak duchovního stavu, a na ni si při bohoslužbách obléká stichar. Sticharem se rozumí dlouhý

splývavý oděv původně světlý, nyní bývá proveden v různých liturgických barvách.

Osvědčí-li se žalmista ve své práci a Bůh ho povolává k vyšší službě, může být postřižen na hypodiákona. Hypodiákon je pomocníkem biskupa či kněze při výkonu bohoslužebných funkcí. Od žalmisty se mimo jiné liší tím, že se může dotýkat oltáře, stolu předložení (csl.

žertvenník) a posvátných nádob (kalich, diskos a další). Při bohoslužbách se hypodiákon přes stichar přepásává orárem, a to do tvaru kříže. Orár je dlouhá úzká stuha a jeho původ je ve starobylých dvorských potních šátcích a rouškách. Podobně jako ve Starém zákoně se přepásaností přes svrchní roucho vyjadřuje pohotovost ke službě.

V užším slova smyslu se duchovenstvem míní diákon, kněz a biskup. Do svých hodností jsou ustavováni svěcením, nikoli postřižením. Diákon po svém svěcení obdrží ke sticharu a oráru nárukávníky. Nárukávníky jsou součástí bohoslužebných rouch a jejich úkolem je držet rukávy tak, aby nemohly být na překážku při zacházení s liturgickými předměty a nádobami. Diákon nosí orár připnutý na levém rameni a splývající volně vpředu i vzadu zhruba do výše kotníků. Splývající orár se alegoricky připodobňuje k andělským křídům, čímž se opět vhodně připomíná analogie služby andělské a diákonské. Při výkonu bohoslužeb má diákon přední část oráru přehozenou přes levé předloktí, aby jej měl vždy pohotově k dispozici. Při přednesu proseb ekténií nebo při určitých kněžských modlitbách diákon přední část oráru pozvedá vzhůru, aby tímto způsobem naznačil, kam modlitby společenství církve směřují.

Asistuje-li diákon při eucharistii, ať již ve svatyni či chrámové lodi, tedy při vlastním přijímání či rozdávání eucharistie věřícím, taktéž při konzumaci svatých darů z kalicha, přepásává si orár do tvaru kříže stejně jako jej nosívá hypodiákon.

Protodiákon – tedy diákon vyznamenaný hodností předního z diákonů a sloužící zpravidla při katedrálním chrámu s biskupem – nosí takzvaný dvojitý orár. Ten je delší, splývá vpředu i vzadu, ale navíc se vine pod pravou rukou. Jeho funkce je stejná jako u oráru běžného. I diákon, který nemá hodnost protodiákona může nosit dvojitý orár jako výsadu (privilegium), udělenou biskupem.

ARCHIMANDRITA MAREK KRUPICA

BLIZOUČKO K CÍLI

Příběhy od Adama do Mojžíšovy smrti jsou zapsány v Bibli v pěti knihách Mojžíšových. Židé jim říkají Zákon, protože jsou tam zapsány i všechny zákonné předpisy pro Boží lid. Ty další, od nastoupení Jozue a dále, už patří do další skupiny biblických knih, kterým židé říkají Proroci. První z nich se jmenuje Jozue a první příběh o něm je padesátým pátým příběhem našeho vyprávění.

Mojžíš, vůdce, prorok a zákonodárce je pohřben. Jozue, který je určen za Mojžíšova pokračovatele, je jenom vůdce. Je však do této hodnosti vybrán Hospodinem a Hospodin k němu promlouvá: „Já jsem byl s Mojžíšem, budu i s tebou. Nenechám tě klesnout a neopustím tě. Buď rozhodný a udatný, neboť ty rozdělíš tomuto lidu zemi za dědictví, jak jsme se přísazně zavázal jejich otčům, že jim ji dám. Bedlivě plň vše, co je v zákoně, který ti odkázal Mojžíš, můj služebník. Kniha toho zákona ať se nevzdálí od tvých úst. Rozjímej nad ním ve dne v noci, abys mohl bedlivě plnit vše, co je v něm zapsáno. Potom tě bude na tvé cestě provázet zdar, potom budeš jednat prozíravě. neměj strach a neděs se, neboť Hospodin, tvůj Bůh, bude s tebou všude, kam půjdeš.“

Jozue pak přikázal správcům lidu: „Projďte tábořem a přikažte lidu, aby si připravil zásobu potravin, neboť po třech dnech přejdete tento Jordán a půjdete obsadit zemi, kterou Vám Hospodin, váš Bůh, dává do vlastnictví.“ Tábor se nacházel v Sítímu na východním břehu řeky Jordán, která tvořila východní hranici zaslíbené země. Na protějším břehu se tyčilo opevněné město Jericho,

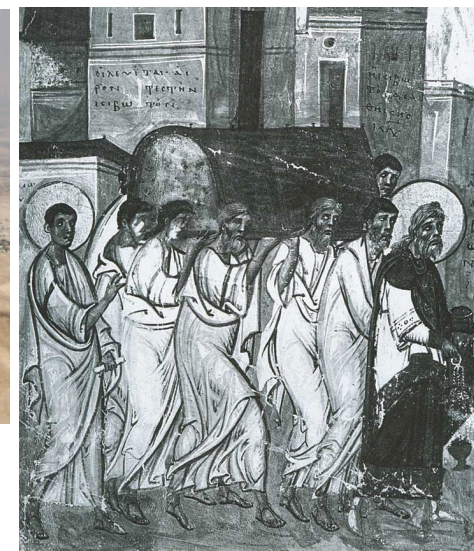
první, které bude muset Izrael dobýt. Jozue se rozhodl poslat tam dva zvědy, aby zjistili pevnost a sílu města a jeho obyvatel.

Oba muži vstoupili do města ještě dříve, než se brány na noc zavíraly a přespaly ve veřejné noclehárně v domě ženy jménem Rachab. Zatím se doneslo králi Jericha, že dva izraelští zvědové vešli do města. Dal je hledat. Poslal také lidi, aby se přeptali v Rachabině noclehárně. Ale Rachab oba muže skryla a královým lidem řekla, že u ní byli, ale že nevěděla odkud jsou, a že za setmění odešli a vyklouzli z města ještě než se brány zavřely. „Nevím, kam šli, ale pospíšíte-li si, jistě je dostihnete. Ti muži Rachabu poslechli, rychle si dali pootevřít bránu a spěchali směrem, kterým se domnívali, že se zvědové budou vracet.“

Když královi muži odešli z města, vyhrabala Rachaba oba zvědy z pazdery na střeše, ve kterém je ukryla, a řekla jim: „Vím, že Hospodin dal zemi vám, a to podle toho, že na nás padla hrůza před vámi a všichni obyvatelé propadli zmatku. Slyšeli jsme, jak Hospodin před vámi vysušil vody Rákosového moře, když jste vycházeli z Egypta a jak jste v Zajordání naložili s dvěma emorejskými králi, se Sichonem a Ógem. Jakmile jsme to usly-

šeli, ztratili jsme odvahu a pozbyli jsme ducha. Pochopili jsme, že je to Hospodin, váš Bůh, kdo je Bohem jak nahoře na nebi tak i dole na zemi a že před ním není našemu městu záchranu.“

Dále jim řekla: „Zachránila jsem vám život a teď vás prosím: Zavažte se mi přísahou při Hospodinu, že také vy prokážete milosrdenství domu mého otce, jako jsme já prokázala milosrdenství vám. Dejte mi věrohodné znamení, že ponecháte naživu mého otce a matku, mé bratry a sestry i jejich rodiny a že nás vysvobodíte před smrtí.“ Řekli jí: „Rádi se ti zavážeme přísahou při Hospodinu, že se nikomu z tvých blízkých nic nestane, ale musíš splnit tyto podmínky: Všechny, které chceš zachránit, shromáždíš ve svém domě, který označíš šňůrou z karmínových vláken, kterou uvážeš na okno. To bude znamení pro náš lid, aby tvůj dům byl ušetřen. Až vtrhneme do města, musí být všichni tvoji blízcí uvnitř. Vyjde-li někdo ven, za toho neručíme. A hlavě tato dohoda musí zůstat jen mezi námi, nesmíš ji nikomu vyrazit. Dovědí-li se to jiní a začnou se cpát do tvého domu, aby se zachránili, jsme zproštěni své přísahy.“

Rachabin dům byl vestavěn do městské hradby, takže mohla spustit zvědy z okna po provazce rovnou za hradby. Slíbila jim, že dohodu uchová v přísné tajnosti. Poradila jim také, aby nešli rovnou k brodkům přes Jordán, protože by mohli narazit na městskou stráž, která je pronásleduje, ale aby se schovali na tamté hoře a setrvali tam dva dny, než se stráž e nepořízenou vrátí do města. Poslechli ji a pak po dvou dnech se mohli bezpečně vrátit k Jozuovi a sdělit mu, co zjistili: Že město je sice opevněné, ale lid je zmaten a plný strachu. Že cítí předem svou porážku.

Rachab pak uvázala na okno šňůru z karmínových vláken. Červená barva šňůry, která měla zachránit obyvatele Rachabina domu před smrtí, připomíná barvu Kristovy krve, prolité za nás, abychom byli zachráněni od věčné smrti.

ARCIBISKUP SIMEON

Příběhy ze Starého zákona z pera arcibiskupa Simeona si můžete přečíst na našem portále www.hlaspravoslavi.cz Připravujeme zveřejnění i předcházejících částí. Vzhledem k velkému ohlasu čtenářů uvažujeme i o knižním vydání. Hledáme tedy sponzora, ochotné dárcce nebo nakladatele. Pokud se na účtu českého Hlasu pravoslavi (pozor: existují dva účty, každá jazyková mutace má svůj účet) sejde dostatek finančních prostředků, budeme je investovat především do vydávání knih českých autorů a do vydávání hodnotných překladů pravoslavné literatury a také do realizace českých verzí pravoslavných videofilmů.

RAJSKÁ PYRAMIDA

VÝKLAD BLAHOŠLA VENSTVÍ VIII.

OSMÉ POSCHODÍ

Блаженны изгнаны за Правду, ибо их есть Царство Небесное

Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské.

Ten, kdo postaví vysoký dům z pozemského materiálu, zcela určitě vyvolá závist svých zlých sousedů. A ten, kdo vyzvedne rajskou pyramidu z duchovního materiálu, okamžitě vyvolá závist bésů. Nejvíce ze všeho zlí duchové nenávidějí ty, kdo dosáhli duševního pokoje a ovládají dar usmiřovat rozhádané bratry, protože běsi nacházejí zvláštní potěšení v hádkách mezi lidmi. Chtěli by, aby lidé žili v nepetržitých rozepřích, byli nešťastní, a z toho důvodu také reptali na svého Tvůrce. Od prvopočátku bylo jejich úlohou přinutit lidstvo ke vzpouře proti Bohu. Jim byl milý vrah Kain, a ne pokorný a tichý Ábel. Milují Ezau a nenávidí Jákoba, milují Saula a nenávidí Davida, milují Kajafu a nenávidí Gamaiila, milují Šavla a nenávidí Pavla. Právě proto neúnavně pronásledují spravedlivé. Pokoušejí spravedlivé buď sami osobně, nebo ještě častěji prostřednictvím lidí s prohnitou duší. Stmelují dohromady všechny, kdo jsou morálně slabí – a nasměrovávají je proti hrdinovi Božímu, proti vítězi pravdy Boží.

Bůh to vidí – a dovoluje, aby nemohoucí lidé i démoni napadali Jeho sluhu. Vševidoucí to dopouští proto, aby se nemohoucnost znovu a znovu projevila jako nemohoucnost – a zastyděla se. Přemoudrý vše toto připouští, aby sami lidé uviděli a přesvědčili se, že spravedlnost i v hadrácích

je silnější než nespravedlnost s korunou na hlavě či rouchem u prestolu. Všeblahý to vše dopouští proto, aby svého služebníka ještě jednou ozdobil vavřínem vítěze. Stejně tak, jako lupiči a zloději napadají bohatce

tohoto světa, i zlí duchové okrádají zbloudilého člověka o bohatství duchovní.

Svatý Nil učil ze své vlastní zkušenosti: „Pokud se opravdově modlíš, buď připraven na napadení zlými duchy.“ Apoštol Pavel vyprávěl Timoteovi, jak přetrpěl strádání a pronásledování, která ho postihla v Antiochii, Ikoniu a Lystře. „Jaká pronásledování jsem přestál, a ze všech mě Pán vysvobodil!“ A nakonec ještě zdůraznil: „A všichni, kdo chtějí zbožně žít v Kristu, zakusí pronásledování.“ (2 Tim 3, 11-12)

Toto vše Hospodin Bůh předpověděl a nezatajil před svými učedníky. Apoštoly kamenovali a hnali je z jednoho místa na druhé. Ti, kteří nenáviděli Ježíše, pronásledovali Afanasije jako divokou zvěř. A stejně tak pronásledovali i Melentije Antiochijského. Jan Zlatoústý trpěl a zemřel ve vyhnanství. Nespočet je těch, kteří trpěli pro Krista. Svátý Vasilij odvětil soudci, který mu hrozil vyhnanstvím, že se z takového rozsudku může jen radovat, protože ho není možné vyhnat tam, kde by nebyl Bůh. Moudrý Jan Zlatoústý vysvětluje plody vyhnanství následovně: „Stejně tak, jako rostliny rychleji rostou, když jsou zalévány, tak i naše víra více vzkvétá a rychleji se množí, když je vystavena pronásledování.“

Za to, že Syna Božího pronásledovali, i všichni synové Boží si přáli, aby se jim dostalo stejné milosti, přáli si být pronásledováni. Považovali to za odměnu a věděli, že trpí pro spravedlnost Boží. A utrpení za pravdu Boží – to je vynikající materiál pro další vyzvednutí rajské pyramidy. Osmé poschodí jejich rajské pyramidy se pevně opírá o sedm předcházejících a celé nádherně září jako drahokam topas. Až se přestěhují do království Ježíše Krista, budou na tomto poschodí radostně rozmlouvat se všemi těmi, kdo byli pronásledováni pro spravedlnost Boží.

Z DÍLA SV. BISKUPA NIKOLAJE (VELIMIROVIČE) PŘELOŽILA SMK

56. VEŘEJNÝ POCHOD PROTI UMĚLÝM POTRATŮM

Každou 2. sobotu v měsíci se v 8.30 koná s požehnáním vладыky Simeona svatá liturgie v domácí kapli v Čápkově 13, 602 00 Brno. Od 11 hodin následuje vlastní pochod, při kterém prosíme Pána Boha za odpuštění hříchů, zejména hříchů vraždy dětí před porodem a zveme obyvatele Brna k pokání – k tomu, aby přestali vraždit své a cizí děti umělým chirurgickým potratem, potratovou hormonální a nitroděložní antikoncepcí, redukcí plodů při umělém oplodňování a při pokusech na embryích. Jdeme před nemocnici na Obilním trhu, pak na náměstí Svobody a opět zpět před nemocnici. Nejbližší již 56. pochod se bude konat 14. června 2008. Další 12. července a 9. srpna. Vítání jsou všichni, kdo se chtějí připojit k naší vroucí modlitbě.

MGR. LIBOR SERAFIM HALÍK, PHD.

O. Serafim se rozhodl hlásat pravdu v ulicích – NAHLAS. Říkat tu nepřilíhivou pravdu, že umělé přerušení těhotenství v kterékoliv jeho fázi je vražda. Snad o nikom z naší církve nebylo natočeno tolik pořadů. O posledním z nich se diskutovalo i v Hlase pravoslaví. Rozhovor s o. Serafímem připravujeme pro letní číslo.

NOVODOBÝ ŠAMANIZMUS V.

ČETBA NA POKRAČOVÁNÍ

V posledním vyprávění jsme navštívili tajemné zasedání podivné organizace, která by se mohla jmenovat Naše dobro, s. r. o., a slyšeli jsme návrhy, jejichž cílem je zamezit lidem v skutečném poznání Boha. Zasedání však stále pokračuje...

„A pouze a jen na naší šikovnosti a našich schopnostech záleží, jestli s dostatečným předstihem zaznamenáme jejich poptávku, zareagujeme okamžitě vlastní nabídkou a vyřadíme Konkurenci! Máme k tomu teď všechny možnosti! A potom už si je sami zasvětime do všech potřebných duchovních tajemství a pravd. Sami už je s největší ochotou provedeme naším bludistým duchovních světů. Tím bezpochyby získáme rozhodující vliv na to, o čem začnou lidé přemýšlet, čemu budou věřit, jakou duchovní zkušenost a jaké pravdy prožijí a zanesou do svých mýtů, vyprávění a posvátných svitků! Ano, kolegové! Bylo by největší chybou popírat existenci Někoho. Jen ať si ho hledají, čím víc, tím líp, protože my jsme připraveni a oni najdou nás, kteří pro ně nebudeme svrženými a zavrženými démony a běsy, ale budeme pro ně bohy! My pro ně budeme Někdo! Nám se budou klanět, nám budou přinášet oběti, nás se budou bát a nás budou také poslouchat! Záleží jen na naší strategii a fantazii, v jaké podobě se jim představíme, jestli k nim budeme laskaví, nebo krutí, jestli jim vyjevíme vznešené moudrosti, nebo zmatené nesmysly. Teď, po ovládnutí země a lidí (opět úklona směrem k Velkému Prezidentovi) se nám konečně splní to, po čem jsme vždycky toužili a proč jsme se původně pod vedením Jeho Všeřhšnosti osvobodili od ponižující závislosti na Nejmenovaném. Budeme bohové! Ano, pánové, budeme bohové!“

Nadšený aplaus, hurónský potlesk a výkřiky divoké radosti. Taková byla odezva na návrh zchytralého démona Ficanuse a ještě dlouho trvalo, než se Velkému Tajemníkovu podařilo uklidnit jednací sál. Potom se přilísal k nohám trůnu a s drobnými opakovanými úklony si

zapisoval instrukce Velkého Prezidenta, jehož pohled shlížel nyní o něco shovívavěji na shromážděné arciběsy a prozrazoval určité uspokojení nad představou démonských božstev, mezi nimiž právě on vynikal svou silou a mocí. Ostatně tohoto tématu se týkaly i jeho instrukce, které si zapsal Velký tajemník a s nimiž nyní opět předstoupil před již ztichlé shromáždění:

„Vážení kolegové, Vaše Hlubokoztemnělosti, dovoluji mi, abych vás jménem Jeho Všeřhšnosti seznámil s následujícím strategickým postupem. Naším základním východiskem bude zamlžení Někoho metodou mnoha bohů a zakrytí pravdy metodou mnoha pravd. Neboť nemůže-li být nikdo z nás skutečným Bohem, pak ať žádný skutečný Bůh není a ať je každý z nás bohem

sám pro sebe! A nemáme-li my pravdu, pak ať ji nemá a nezná nikdo, zvláště pak nikdo z lidí, z nichž každý ať si najde jen nějakou tu svou. A proto nyní vy, naši kolegové, mocní veleběsi a arcidémoni, rozleťte se do všech koutů světa a rozešlete všechny své podřízené běsy a demony od nejmocnějších po nejnepatrnější. Vytvořte a inspirujte svým mocným působením tisíce podob božstev a bohů, mýtů a legend, naplňte svou temnou mocí neživé kameny na návrších i prameny vod, stromy v posvátných hájích i rostliny a jejich plody k otevírání bran do našich duchovních světů. Zabydlete se ve zvířatech, ať lidé vzývají jejich podoby a jména, a hlavně v samotných lidech, pokud vám to dovolí. Zneužijte jejich touhy po duchovním poznání, snažte se je oklamat a přesvědčit nejvlivnější z nich, že jsou vyvolení, aby tlumočili ostatním vaši vůli. Předhánějte se a bojujte jako božstva i mezi sebou navzájem, ať chvályhodná nenávisť posílí vaši ctizádost a horlivost! Pokud při tom zahynou nějakí lidé, bude jen dobře. Čím víc, tím líp, není nad předčasnou smrt, na kterou člověk není připraven! Pamatujte, že každá lidská duše má pro nás cenu zlata! Neboť nemáme už nikde domovské právo než jedině v tomto hmotném vesmíru a dokud budeme držet vládu nad jeho správci - nad lidmi, dokud bude lidstvo naším rukojmím, do té doby budeme bezpečni před Božím soudem, protože on, ve svém hloupém a naivním lidumilství nás nezničí spolu s nimi, protože očekává, že se k němu zase lidé vrátí. Ale to už my si pohlídáme! Musíme si to pohlídat. Ani jeden jediný člověk nám nesmí uniknout. Proto je nezbytné věnovat bdělou pozornost životu každého jednotlivého člověka na zemi, od jeho narození až do smrti. Přidělte každému jeho demona strážného. Život člověka je krátký, snadno by nám mohl proklouznout mezi prsty a potom už bychom nemohli nic napravit. Ale na druhé straně můžeme této skutečnosti velice obratně využít, protože pokud se člověk během svého života stane podílníkem naší Společnosti, ani on samozřejmě už nebude moci nic napravit a bude po smrti navždy náš. Ale pozor - lidé nesmí tušit nic o jedinečné možnosti svého pozemského času a výběru mezi záchranou a záhubou. To by

mohlo zmobilizovat jejich síly. Nic takového. Ať je zde postupováno podle stejné metodiky jako v případě mnoha bohů a mnoha pravd. Ať je zakryta neopakovatelná závažnost jejich pozemského života metodou mnoha dalších životů a stále se opakujících šancí a možností. Ať se jejich duchovní pozornost odkloní od naléhavosti a důležitosti jejich současného tělesného života a zvláště tělesné smrti jako vrcholného a rozhodujícího okamžiku pro jejich věčnou existenci. To je nezbytné, abychom nemuseli čelit jejich cílevědomému úsilí, které (a nerad to říkám) by bylo pro nás patrně nepřekonatelné. Dáblužel, pánové, dáblužel, opravdu nerad to říkám, ale přes všechny naše možnosti, pokud se člověk i v tom stavu, v jakém se nachází po vyhnání z Ráje, pokud se rozhodne poznat Nejmenovaného a cílevědomě o to celým životem usilovat, není v našich možnostech mu v tom zabránit! Naši jedinou, ale na druhé straně velmi velkou šancí je udržel lidi v klamu, nevědomosti a lhotejnosti. Proto ještě jednou zdůrazňuji základní tříbodovou metodiku: mnoho bohů, mnoho pravd, mnoho životů. Ať na to lidé naráží všude, kam se jim samotným podaří duchovně proniknout, nebo kam je vy sami přivedete, ať je to na kterémkoli konci Země, v rámci kterékoli kultury. Vzbudte stovky a tisíce náboženství, velkých i malých, vlivných kolosů i bezvýznamných sekt, naplňte je částechkami pravdy i klamu, skutečným poznáním i fantazií. Nejvyšší Tajemník se hluboce uklonil postavě na trůnu a podstoupil delikátně stranou. Satan na chvíli upřel svůj vznešeně pohrdavý pohled na shromážděné superběsy, téměř neznatelně pohnul pařátem obtěžkaným zlatými prsteny a pravil: „Jděte“. A pravil to tak, že v mžiku byla celá místnost prázdná, až na Velkého Tajemníka, který se poníženež plazil u nohou trůnu svého pána.

Teď můžeme i my opustit jednací sál, protože už se tu nic důležitého neděje. Vrátime se sem za několik tisíciletí. Než uběhnou, můžeme se věnovat dění na Zemi a sledovat vývoj šamanizmu na Zemi.

O. JAN TÝMAL
WWW.POPJAN.CZ

UČENÍ O SVATÉ BOŽÍ TROJICI

ORTHODOXNÍ ČILI PRAVOSLAVNÉ UČENÍ O SVATÉ BOŽÍ TROJICI

„Jedna svatá všeobecná a apoštolská církev“ formulovala na základě Božího zjevení na svých prvních dvou všeobecných sněmech (Nicea r. 325 a Konstantinopol r. 381) učení o trojedinosti Boha. Podstatu trinitární teologie podrobněji formulovali kappadočtí otcové ve 4. století ve sporech s ariány. Učení o Boží trojedinosti se zakládá na Písmu svatém, zvláště na slovech Pána Ježíše Krista. Kappadočtí otcové dokázali geniálně vyjádřit současně to, co je v Bohu společné, i to, co je odlišné.

Bůh je prvotní a není závislý na stvoření. Bůh je zároveň monáda i triáda. Monáda je svou bytostí (jsoucností) a triáda svými Hypostazemi (Osobami). Tuto skutečnost nelze postihnout logikou. Svatá Trojice je pro křesťany projevem dokonalé lásky. „Bůh jest láska“ (1 Jan 4,8).

Učení o svaté Trojici je základní pravdou křesťanství, kterou se odlišuje od všech ostatních náboženství.

+ PŘEVOD CÍRKEVNĚ SLOVANSKÉHO SLOVA IZVODITEL DO ČEŠTINY UČENÍ ŘÍMSKOKATOLICKÉ CÍRKVE

Římskokatolická církev vyznává stejně jako pravoslavná církev trojediného Boha. V triadologii se vyjadřuje svou vlastní latinskou terminologií. K vyjádření tajemství jednoty a odlišnosti v Bohu zavedla pojmy substantia a persona. (Východní pravoslavná triadologie používá pojmy *ousia* – bytost a *hypóstasis* – osoba.) Od církve pravoslavné se církev římskokatolická v triadologii liší učením o vycházení svatého Ducha i od Syna, lat. Filioque. Na problém Filioque upozorňoval ve svém díle „Mystagogie svatého Ducha“ již patriarcha Fótios (9. stol.), detailnímu rozboru je podrobili také Michal Kerullarios (11. stol.) a Marek Efezský (15. stol.), který se zúčastnil florentského koncilu. Adam Zernikav, který přestoupil v 18. stol. z římského katolicismu do pravoslaví, ve svém díle „O vycházení svatého Ducha“ uvádí kolem tisíce citátů z děl

Bůh podle tohoto učení přebývá ve třech Hypostazích (Osobách) jako Bůh Otec, Bůh Syn a Duch svatý. Tyto tři Osoby mají jedinou společnou božskou bytost (jsoucnost) a liší se navzájem pouze svými osobními vlastnostmi.

Bůh Otec je nezrozený a od nikoho nepochází. Předvěčně rodí Syna a předvěčně z Něj vychází Duch svatý. Je „Produkovatel“*, který vydává Syna a Ducha svatého.

Bůh Syn se předvěčně zrodil z Boha Otce. Je předvěčné Slovo, skrze Něj bylo vše stvořeno. V čase se Bůh Syn narodil jako člověk k pozemskému životu. (V Osobě Pána Ježíše Krista je neslitě, nesmíšeně, nerozdílně a nerozlučně spojena v jedné Osobě božská a lidská přirozenost. Ježíš Kristus je plně Bohem a zároveň plně člověkem: 3., 4. a 5–6. všeob. sněm).

Bůh Duch svatý je Oživovatel a Utěšitel (Paraklétos).

svatých církevních otců ve prospěch pravoslavného učení o svatém Duchu.

Filioque vzniklo v 6. století ve Španělsku. Jednalo se o nové učení o vycházení svatého Ducha „i od Syna“ – et Filio čili Filioque. Propagoval ho tehdejší sevillský biskup Isidor. Na toledském místním sněmu konaném roku 589 bylo Filioque oficiálně schváleno a doplněno do niceo-cařihradského vyznání víry. Tímto rozhodnutím bylo Filioque povýšeno na věroučnou pravdu a rychle se ve Španělsku šířilo. Zásahu na tom měly i další sněmy, které se postupně v Toledu uskutečnily v letech 634, 638, 675 a 693.

Nezodpovězenou otázkou zůstává, co vedlo španělskou místní církev k tomu, aby do všeobecně závazného vyznání víry, platného pro celý křesťanský svět, učinila tento doplněk. Mínilo se, že to byla

Etropolský monastýr, Bulharsko, 17. století

forma obrany proti ariánům. Ti umenšovali Osobu Syna Božího a odmítali dokonce i Jeho jednobyt- nost s Bohem Otcem. Synovství mu přiznávali pou- ze podle milosti a ne podle bytnosti (jsoucnosti) a považovali Ho pouze za dokonalé stvoření. Tento svůj názor zdůvodňovali tím, že Duch svatý vychá- zí pouze z Otce.

Dodatkem Filioque však byla narušena triado- logická rovnováha a do trinitárního dogmatu byl vnesen dualistický prvek: Otec a Syn se tak ocitli na jedné straně a svatý Duch na straně druhé. Filioque má za důsledek zpochybnění úlohy Boha Otce jako počátku trojičního života a také zpochybnuje Ducha Svatého jako Osobu.

Filioque se postupně v západní církvi šířilo, i když naráželo na odpor hierarchie.

Západní biskupové za pontifikátu papeže Martina na sněmu v Lateránu roku 649 potvrdili původní, niceo-caříhradské vyznání víry. Sami římské papežové byli zpočátku proti Filioque.

V 8. století začala být myšlenka o věčném vycházení svatého Ducha i ze Syna otevřeně odů- vodňována a bráněna španělskými a francouzskými teology. Počátkem 9. století (809) se skutečně pod vedením Karla Velikého v Cáchách sněm, který se zaměřil speciálně na zkoumání této otázky. Účastní- ci se však neshodli na změně a ponechali v platnosti původní znění symbolu víry. Karel Veliký se pře- sto obrátil na papeže Lva III. se žádostí o schválení učení o svatém Duchu, jež se „nedávno objevilo“, a jeho vložení do niceo-caříhradského vyznání víry. Papež žádost odmítl a na znamení toho dal neporu- šený text symbolu vytesat na dvě stříbrné desky a vystavit v chrámu sv. Petra v Římě. Na jedné desce byl text napsán řecky a na druhé latinsky. Tyto des-

ky byly umístěny u hrobky svatých Petra a Pavla a byl u nich nápis: „Já, Lev, z lásky k ortodoxní víře a pro její ochranu.“ Karel Veliký přesto prosazoval v zemích, jímž vládl, toto nové dogma, které se tam pod jeho vlivem rychle šířilo.

Zavedení vsuvky Filioque do symbolu víry od- soudil i papež Jan VIII., který prohlásil, že tato vsuvka byla učiněna „neuváženě“ (879). Již však jeho nástupce Hadrián III. povýšil učení o vychá- zení svatého Ducha „i ze Syna“ na úroveň dogmatu. Vsuvka Filioque se tedy v 10. stol. kvůli působení světské moci rozšířila po celém Západu. Výjimkou zůstalo město Řím. Tam bylo Filioque formálně za- vedeno do niceo-caříhradského vyznání víry na na- léhání císaře Jindřicha I. papežem Benediktem VIII. až roku 1014.

(Všechna nová římská dogmata byla římskou církví zavedena až po jejím oddělení od ostatních patriarchátů. Výjimkou je právě Filioque, které bylo jednou z příčin této roztržky.)

Římskokatolická teologie se dnes při obhajobě Filioque odvolává na florentský koncil z roku 1439 a na lyonský unionistický sněm z roku 1247. Prá- ce kappadockých otců, kteří ve 4. století nastínili trinitární teologii, jež byla završením práce první- ho a druhého všeobecného sněmu, je přitom pro římskokatolickou teologii nepřijatelná. V patristice se římskokatolická teologie odvolává na dílo bl. Augustýna „De Trinitate“. Je ale známo, že zde bl. Augustýn toto učení o svaté Trojici uvádí jako svůj osobní názor a ne jako oficiální učení církve.

Pravoslavná církev stojí v triadologii na pozici Pisma svatého, prvotní křesťanské církevní Tradice, patristického odkazu a všeobecných sněmů. Sou- časní pravoslavní teologové vycházejí z trinitární

terminologie kappadockých otců a Filioque pova- žují v triadologii za nepřijatelné.

Římskokatolická teologie se odvolává na sku- tečnost, že pravoslavná teologie učí o vycházení svatého Ducha od Otce skrze Syna. V pravoslavné teologii však tato formulace nevyjadřuje věčné vycházení tak, jak je to myšleno na Západě, ale časné, spojené s působením svatého Ducha ve stvoření.

Pravoslavná teologie tedy rozlišuje mezi před- věčným vycházením Ducha svatého od Otce a Jeho sestoupením na apoštoly v čase. První se vztahuje k životu Boha v sobě samém, druhé k Jeho činnosti ve světě.

Co se týká časného aspektu, Syn a Duch jsou poslání na svět. Církev učí, že Syn byl poslán na svět od Otce i svatého Ducha a svatý Duch je poslán na svět od Otce ve jménu Syna.

Blažený Theodoret se vyjádřil takto: „O Duchu svatém se neříká, že má být ze Syna nebo skrze Syna, ale že z Otce vychází. Je však Synu vlastní, neboť je s Ním jednobytý.“

Sám Pán Ježíš Kristus svědčí: „Až přijde Pří- mluvce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, jenž od Otce vychází, ten o mně vydá svědectví“ (Jan 15,26).

Podle římskokatolické teologie tato slova nejen vylučují vycházení svatého Ducha od Syna, ale naopak, obsahují v sobě tuto myšlenku, protože Otec a Syn jsou jednobytí a vše, co má Otec, má i Syn. Z hlediska teologie pravoslavné však není opodstatněné, aby se tento úsudek stal příčinou nového dogmatu, protože vede ke smíšení dvou aspektů trinitárního dogmatu, a to jednoty podle bytnosti (jsoucnosti) a rozdílnosti vlastností Osob svaté Trojice.

Římský úsudek míří ke slévání Osob svaté Tro- jice. Ve slovech „jenž od Otce vychází“ a „kterého vám pošlu“ je třeba rozlišovat čas. Z Kristovy for- mulace podle svatootcovské literatury vyplývá, že vycházení od Otce je věčné, Jeho poslání na svět skrze Syna je však časné. V tom smyslu je třeba chápat i text Pisma Řím 8,9 a Jan 20,22.

Římské katolíci se ještě odvolávají na tyto části Pisma: Jan 16,15; Gal 5,6; tato slova se však týka- jí pouze Kristova učení, které Duch svatý zvěstuje a vkládá do lidských srdcí. Slova „všecko, co má Otec, jest mé“ (Jan 16,15) interpretují podle pra- voslavných teologů římské katolíci nesprávně, když

směšují dva dogmatické momenty: osobní vlastnos- ti Hypostazí na jedné straně a jejich jednobytost na straně druhé, jak jsme již o tom hovořili výše.

(o Filioque viz dílo svatého Marka Efezského „Sylogické kapitoly proti latiníkům“. Dílo vzniklo na základě jeho poznatků západní teologie Filioque, které získal na florentském koncilu. Papež se tam snažil domoci souhlasu pravoslavné delegace s Fili- oque. Marek Efezský jako jediný nepodepsal a jeho postoj se stal stanoviskem celé pravoslavné církve.)

Římské papežové, kteří zavedli Filioque, tím z hle- diska křesťanské Tradice překročili své kompeten- ce. Přestoupili tím ustanovení třetího všeobecného sněmu a všeob. sněmů následujících, které zakázaly měnit niceo-caříhradský symbol víry. Jedná se tedy o porušení církevních kánonů. Jejich počínání není obhajitelné dokonce ani z hlediska západní tradice, protože do I. vatikánského koncilu konaného roku 1870 autoritu všeobecných sněmů respektoval i Zá- pad. Až na tomto koncilu bylo totiž vyhlášeno dog- ma o primátu a neomylnosti římského papeže.

*) převod církevně slovanského slova „Izvoditelj“ do češtiny.

PŘIPRAVILA: JANA BAUDIŠOVÁ

POZNÁMKA REDAKCE:

Tento text vyvolal v řadách naší redakční rady velkou diskusi. Na jedné straně zaznívaly vý- tky k textu, které upozorňovaly především na zastaralost některých srovnávacích tvrzení o římskokatolické trojiční teologii. Avšak i mladší otcové, kteří se teprve nedávno učili v zahranič- ních pravoslavných seminářích nebo na boho- sloveské fakultě v Prešově s textem naprosto souhlasili a potvrzovali, že přesně tak jim daná problematika byla vykládána. Někteří naopak s publikováním textu mátušky Baudišové ne- souhlasili vůbec a namítali, že podobné texty neprospějí k vzájemnému dialogu, ba že mohou bratry římské katolíky „silně rozladit“. Mailová debata byla natolik „ohnivá“, že občas „kolo- bovaly“ i počítače. Nakonec jsme text v zájmu korektnosti a objektivitě zaslali i římskokatolic- kému telologovi, specialistovi v oboru trojiční dogmatiky a dostali jsme zajímavou odpověď.

POUŽITÁ LITERATURA:

Aleš, Belejkaníč: Pohledy do dejín pravoslávnej dogmatickej teológie, Prešov 1989
 Belejkaníč: Katolícky katechizmus z pohľadu pravoslávnej teológie, Prešov 1998
 Belejkaníč: Pravoslávne dogmatické bohoslovie I., Prešov 1995
 Belejkaníč: Pravoslávne dogmatické bohoslovie II., Prešov 1996
 Bible, Ekumenická rada cirkví, 1984
 Kernaševič: Zrovnávacie bohoslovie a sektológia, Prešov 1974
 Протоиерей Митрофан Зноско-Боровский: „ПРАВОСЛАВИЕ РИМО-КАТОЛИЧЕСТВО ПРОТЕСТАНТИЗМ СЕКТАНСТВО“ Сравнительное богословие, Москва 1998г.
 Протопресвитер Михаил Помазанский: „Православное Догматическое Богословие“

KATOLICKÁ TRINITOLOGIE JE VÍC NEŽ „FILIOQUE“

Prof. Ctírad Václav Pospíšil, Th.D., OFM přednáší na Cyrilometodějské teologické fakultě UP v Olomouci, Husitské teologické fakultě UK a Katolické teologické fakultě UK v Praze. Patří k předním odborníkům v oblasti římskokatolické dogmatiky, specializuje se na trinitární teologii. Nejnovější publikace: Jako v nebi, tak na zemi. Náčrt trinitární teologie. Je překladatelem mnoha knih i oficiálních vatikánských dokumentů. Informuje nás o tom, jak dnes římskokatolická církev vykládá trinitologii.

Každé zobecnění je nebezpečné, protože v sobě nevyhnutelně obsahuje velkou míru zjednodušení, a proto také riziko schematičnosti a v posledním důsledku nespravedlnosti vůči tomu druhému. Typickým příkladem takového zjednodušení a zkreslování skutečného stavu bývá redukce tak zvané „latinské“ nebo „římské“ trinitární teologie na problém „Filioque“. Bohužel se někdy v takto laděných příspěvcích setkáváme se závažnými historickými nekorektnostmi, jejichž napravování by si vyžádalo mnohem více prostoru, než máme k dispozici.

Jaký je současný postoj západní teologie i papežského magisteria v této otázce? Lze říci, že v pozadí stojí jasné vědomí transcendence mystéria imanentní Trojice nad našimi pojmy a modely. Východní postoje (protože ve skutečnosti jich je více) a západní přístupy se hodnotí jako vzájemně komplementární. Proto také východní církve sjednocené s Římem mají v otázce „Filioque“ naprostou svobodu, jejíž jedinou mezi je svoboda těch druhých, která musí být tolerována. To znamená, že zastánci „Filioque“ nesmějí katečovat ty, kdo k němu mají výhrady, a naopak. To však nevyklučuje plodnou teologickou diskusi mezi zastánci obou mínění.

Je nutno rozlišit „Filioque“ jako dodatek do kréda a „Filioque“ jako teologické mínění. Odstranění dodatku do kréda ještě neznamená, že by se automaticky zavrhovalo teologické mínění.

Při některých obzvláště slavnostních papežských bohoslužbách se v Římě za přítomnosti východních křesťanů recituje krédo bez „Filioque“, což neznamená zavržení tohoto teologického mínění. Řecká římskokatolická církev, pokud je mi známo, recituje krédo bez dodatku. V zásadě platí, že žádná místní katolická církev není nucena dodatek používat.

Mnoho let jsem se zabýval trinitologií a dospěl jsem k tomuto obecnému závěru: Toto mystérium je bytostně paradoxální, a proto v trinitologii zpravidla platí dva výroky, které jsou ve vzájemném napětí. Ortodoxie nespočívá v přijetí jednoho pólu a v odmítnutí toho druhého, nýbrž ve vyjití ze sebe a v přijetí alterity. Trinitární paradox se tak stává výzvou k životu ve společenství. Není snad samo trojiční dogma příkladem vzájemného přijetí dvou alterit, tedy té, která podtrhovala Boží jednotu, a té, která podtrhovala tři Hypostáze? Trojiční dogma byla s to vyjádřit ještě sjednocená a jakž takž usmířená církev, a proto si dovoluji tvrdit, že trojiční dogma je trvale přítomnou minulostí jednotného křesťanstva, doufejme také zpřítomňovanou budoucností opět sjednoceného křesťanstva, a to v respektování legitimní rozličnosti mentalit, spiritualit a teologických škol. Trojiční ortodoxie je tedy podle mne bytostně nadkonfesní záležitostí, protože sama myšlenková struktura mne vyvádí z míry a nutí k vyjití nad mou školu, spiritualitu, konfesi. Řečeno jinak, podle ovoce se po-

zná strom. Ortodoxie jako nauka o trojjediném Bohu, jenž je láskou, se rozpoznává podle toho, jestli vede k usmíření, vzájemnému přijetí a obohacení. Pokud tomu tak není, pak se obávám, že teolog provozující trinitární teologii cosi zásadního opomenul. Není snad Nejsvětější Trojice pravzorem naší církevní existence, jak správně podotýkají právě východní teologové?

To, co se někdy vytýká západní trinitologii, nemá tolik kořen ve „Filioque“, jako spíše v Augustinově psychologické trinitární teologii, která je výrazem typicky západního tihnutí k většímu podtrhování Boží jednoty na úkor trojičnosti. V posledních dvou desetiletích asistujeme nebyvalému rozvoji západní trinitologie, která se

povznáší nad svoji mnohasetletou „konfesnost“ a za pomoci přínosů východní trinitologie se stává mnohem dospělejší. Pevně doufám, že stále více osvěcovaných východních teologů a mistrů duchovního života bude jednat podobně, protože jedině tak zažijeme nové Letnice a obnovenou zkušenost sjednocení v Duchu, fascinující okoušení trojičního tajemství. Rozdělené a znesvářené křesťanstvo totiž spíše než ikonu Trojice připomíná její karikaturu. Vzájemné odtržení spirituálního a myšlenkového bohatství Východu a Západu poškozuje nás všechny, ve hře je totiž naše věrohodnost před tímto světem.

PROF. C. V. POSPÍŠIL TH.D. OFM

AKTUÁLNĚ ZE SVĚTA

IZRAEL: Stovky knih Nového zákona byly spáleny u zdi synagogy

Na náměstí před synagogou v oblasti Neve Rabin v Or-legude (Izrael) byla rozdělena hranice ze stovek knih Nového zákona. „Pobuřující literaturu“ páčil vice-primátor Uzi Aaron, člen strany ŠAS, a pomáhali mu studenti z místní náboženské školy (dle NEWSru.co.il s odkazem na noviny Maariv). Prý ho o to žádali občané, kteří si stěžovali na „nevítané hosty“ (misionáře) a žádali ochranu před agresivní křesťanskou propagandou.

Zdroj: Newsru.co.il, noviny Maariv

ULOUPENÉ KOSOVO A VYVÁŽENÉ INFORMACE

V nezávislé ČT funguje úžasné zaklínadlo: vyvážené informace. Čím ale lze vyvážit něco, o čem se třeba 40 nebo 70 let lhalo? 300 let lhalo? Čím vyvážit to, o čem se mlčí až dosud? Čím vyvážit to, o čem se „programově mlčí“?

Na YouTube je k zhlédnutí film *Uloupené Kosovo* v 6 částech, film, který připravoval od roku 2004 režisér Václav Dvořák a pořad měl již v roce 2008 svůj vysílací čas v programovém schématu. To, co tvůrce prorokoval, se stalo skutečností: Kosovo jednostranně vyhlásilo nezávislost a film měl být „shodou okolností“ vysílán právě v této době. Jenže „velmoci“ podobně jako neviděly žádné nebezpečí ani v případě mnichovského diktátu a „jen zachraňovaly mír v Evropě“, se i tentokrát vměšují do vnitřních záležitostí jiného suverénního státu a dávají řadu let jasně najevo, že je „srbský příběh“ nezajímá. Proto se „tak špatný dokument“ nehodil. Kdyby byl film tedy opravdu vysílán v čase, kdy měl být uveden, pak by se možná pan prezident „nemusel stydět“ a pan Schwarzenberg a celá vláda by museli alespoň chvíli přemýšlet nad historií této země a zjevnými souvislostmi. A také nad tím, zda opravdu zastupují zájmy ČR a jejich občanů, nebo jen „něčí zájmy“.

Jak uvádí altermedia.info (server pro necenzurované a nezávislé zpravodajství), film nebyl schválen do vysílání: je totiž „nevyvážený“. Na Britských listech se objevila dokonce recenze J. Švédy (www.blisty.cz/art/401136htm), která chválí toto rozhodnutí a tvrdí, že film je velmi špatný, protože autor vypráví „srbský příběh“ a nevěnuje se zvěrstvům, která Srbové páchali na Albáncích.

Film *Uloupené Kosovo* by byl tendenčním a propagandistickým snímkem pouze v případě, kdybychom archivní záběry Srbské televize, které jsou drastické, ale krutě pravdivé, byli znali z hlavního zpravodajství naší ČT z dob, kdy se tyto věci odehrávaly a vysílala je Srbská televize! Je pozoruhodné, že český koncesionář tyto informace nikdy neviděl! Osobně znám příběh jednoho slovenského kameramana, který s nasazením vlastního života natočil bombardování Bělehradu a budovy Srbské televize. Natočil, jak umírají naši kolegové v „humanitárním bombardování“ a „preventivní válce“.

Záběry, které přivezl, též nikdy vysílány nebyly a daná televize je raději okamžitě zničila. Není prý žádoucí vysílat něco tak drastického, divák by mohl utrpět šok. Český divák tedy v době „humanitární války“ a „preventivního bombardování“ nikdy neviděl, jak umírají civilisté, jak Američané vědomě útočí na cíle, kde jsou civilisté (například opakovaně nalétávají na osobní vlaky).

Neviděl to, protože náš tehdejší prezident-humanista se netajil svými sympatiemi k „humanitární válce“ a z politických důvodů se v době našeho vstupu do NATO jaksi nehodilo, aby se vrhal nějaký stín na naše skvělé spojení. Kdyby totiž byl divák tyto záběry viděl, začal by velmi přemýšlet nad tím, jakou zahraniční politiku má Česká republika vést, kam chce skutečně vést zemi politická strana, kterou bude volit ve volbách – a začal by chodit k volbám, protože by si uvědomil, že i on spolurozhoduje. Domnívám se, že koncesionář, který si službu ČT platí, má plné právo vidět dokument, který tentokrát pro změnu vypráví příběh Srbů. Je vyprávěn očima Čecha, ne Srba - a to už samo o sobě o něčem vypovídá. Jako dokumentaristka bych ho asi vyprávěla úplně stejně. Je to vynikající film, který rozkrývá kořeny problému – seznamuje nás s důležitými momenty dějin Srbska ve 20. století a ukazuje, jak vůbec k tragédii Kosova došlo. Objektivnost nelze nikdy dosáhnout jen tím, že necháte „nezávislého dokumentaristu“ objektivně položit na misku vah pro a proti. Vždy bude mít svůj vlastní názor. Vždy bude vidět jen to, co chce vidět - respektive, co chtěl vidět jeho nadřízený. Říká-li o sobě nějaký dokumentarista, že je zcela nezávislý, pak to není tak úplně pravda. Vždycky je obvykle závislý na tom, kdo bude jeho film financovat. Pokud si ho financuje sám, pak to činí z nějakého důvodu. Obvykle proto, že chce svědčit o nějaké velké krivdce, kterou mainstreamová media nevidí. Každý z nás je závislý na zdroji informací, které přicházejí prostřednictvím jeho okolí a mainstreamových médií. Obdivuji odvahy kolegy Dvořáka nepodlehnout tlakům, které jsou svým způsobem stejně masivní jako za komunismu. Tvůrce se nemůže zcela svobodně vyjádřit, protože „musí splnit představu svého zadavatele“ a hlavně „myslet vyváženě“. Jenže umělec chtěl vždy sdělit především svůj vlastní názor! V lepším

Uloupené Kosovo lze zhlédnout na <http://www.youtube.com/watch?v=j-yj0lKf-c4&NR=1>

případě musí vynaložit obrovské úsilí k přesvědčení zadavatele, aby ten svou původní představu trochu změnil. Ve skutečnosti řada témat nedojde ani tak daleko, aby mohla být zpracována a promítána, když ne jinde - alespoň na YouTube.

Altermedia.info však uvedla pozitivní zprávu: Programová ředitelka ČT pí Fričová film přece jen do vysílání pustí – ale jen v komponovaném večeru o Kosovu. Nyní se prý hledá dokument, který by dostatečně věrohodně vyprávěl „albánský příběh“, nebo historici, kteří to u kulatého stolu národu řádně vysvětlí.

Film *Uloupené Kosovo*, by měl povinně zhlédnout každý politik, a to ne jednou, ale několikrát.

To, co se tam odehrává, se odehrává jen pár desítek kilometrů od nás... ne na nějakém vzdáleném kontinentu kdesi na druhé polokouli, ale v bezprostřední blízkosti míst, kam od 90. let „bez devizových příslibů a cestovních doložek“ tak bezstarostně jezdíme vychutnávat dovolenou u moře... Každý pravoslavný, který tento film zhlédne, pak již bude pravidelně pamatovat modlitbou na bratry a sestry v Kosovu, protože tento příběh musí probudit každého, kdo nemá kamenné srdce!

SVATAVA MARIA KABOŠOVÁ

LESNÁ

V sobotu 26.dubna 2008 navštívila pravoslavnou církevní obec Lesná Česká televize a natáčela zde dokumentární film s názvem *Do země zaslíbené*. Bude vyprávět o lidech, kteří v roce 1947 opustili Rumunsko a emigrovali do Čech. Tehdy před 60 lety, 27.října 1947, v den svátku svatě Paraskevvy Srbské se před svou cestou do Českých zemí zúčastnili poslední bohoslužby v chrámu, který byl zasvěcen právě této svěťici. Kněz kladl pravoslavným věřícím, opouštějícím rodnou zemi, na srdce, aby nikdy nezapomínali na víru svých otců a bojovali za pravdu. ČT u nás natáčela o Velikonocích Česká televize a plánuje vysílání tohoto dokumentu na podzim 2.září 2008 na programu ČT 2.

SESTRA VERONIKA

SVATÝ ALEXANDR NĚVSKÝ

DOKONČENÍ

V minulém čísle jsme si vyprávěli o dětství a dospívání sv. Alexandra Něvského. Přiblížili jsme si situaci na Rusi a jejích hranicích v polovině 13. století, kdy se Alexandr ještě jako dítě ujímá knížecího stolce v Novgorodu. Alexandr Něvský žádnou z bitev, které vedl, neprohrál. Poslyšme, co o tom praví letopisci a legendy.

V létě 1240 se dalo do pohybu vojsko švédského krále Birgra, které s požehnaním římského papeže chtělo přes Ladožské jezero vpadnout do Novgorodského knížectví. Nepřátel bylo mnoho, ale Alexandr se nezalekl, přijímá požehnaní od biskupa Spiridona a obrací se ke své družině: „Bratři! Bůh není v síle, ale v pravdě! Vzpomeňme na slova žalmů! Nebojme se jejich množství, protože s námi je Bůh!“

Švédové neočekávali silný odpor. Stavěli stany, odpočívali a ani je nenapadlo, že by na ně mohl Alexandr zaútočit. 15. července, v den svátku sv. Vladimíra, knížete, za jehož vlády byla Rus pokřtěna, se Alexandr nečekaně objevil se svým vojskem u tábora Švédů. Novgorodci stavěli stráž vždy na místě, kde Něva vtéká do moře. Před příchodem Švédů byl velitelem této stráže Pelgusij, ve svatém křtu Filip. Filip přijel Alexandrovi naproti, aby mu podal zprávu o postavení švédských vojsk, a přitom dodal: „Celou noc jsem bděl a sledoval nepřitele. A jakmile se začalo rozednívat, uslyšel jsem na moři silný šum, přišel jsem blíž a uviděl jsem loďku, v níž seděli veslaři a veslovali. Neviděl jsem jejich tváře, protože byly zahalené mlhou. Uprostřed lodě stáli svatí mučedníci Boris a Gleb v rudém oděvu, jeden druhému položil ruku na rameno: -Bratře Glebe,- promluvil jeden. - Dej povel, aby veslovali rychleji, abychom stihli pomoci našemu velikému knížeti

Alexandru Jaroslaviči.“ Srdce knížete se naplnilo radostí, ale Pelgusijovi přikázal: „Neříkej nikomu o svém vidění, dokud budu naživu!“

Vítězství na Něvě bylo velkolepé a pro Alexandra do budoucnosti znamenalo nové jméno: Něvský. Chrabrý, ale v duši pokorný Alexandr nepřipisoval úspěch sám sobě a nedovolil, aby byl oslavován. Alexandr poprosil o pomoc také svého otce, který mu dal své oddíly, a tak mohl zamířit na Pskov, který byl v té době již v područí Němců. Do dějin se 5. dubna 1242 zapsala krvavá a krutá bitva na Čudském jezeře. Byl už duben, ale jezero bylo ještě pokryto pevným ledem. Křižáci se tedy pustili přes jezero.

„Rozsud, Bože, můj spor s tímto národem, který má o sobě tak převelíké mínění. Bože, jako jsi pomohl Mojžíšovi...“ modlil se Alexandr a spolu s ním se modlili i jeho věrní

modlitba vlévala do jejich srdce odvahu. „Nebylo vidět jezero, vše bylo zalito krví,“ napsal později o bitvě letopisec. „Celé jezero bylo pokryto těly padlých.“ Ve všech chrámech se sloužily děkonné bohoslužby. Ještě 300 let po slavných bitvách na Něvě a u Čudského jezera najdeme v pravoslavných modlitebních knihách děkonné modlitby, které se četly při ekteních.

Ale již v létě 1242 přicházejí první zprávy o nájezdech Litevců. Alexandr se tedy proti nim vypravil a celkem sedmkrát je porazil. Od té doby prý Litevci dostávali strach už jen ve chvíli, kdy slyšeli jeho jméno. A tak Alexandr Něvský „silou meče zkontrol“ všechny tři dobyvatele ze západu.

Nebyl však vojevůdce, kterému by válčení přinášelo zábavu a potěšení. Chápal, že boj je nutný pro záchranu vlasti. V jeho činech nelze vysledovat nic, co by nasvědčovalo samolibosti, pyšnému dobyteltví. K bitvám je vyzyván – ale když už je vyzyván, nevzdává se.

Tatarsko-mongolské jho tlačilo ruský národ a ve chvíli, kdy se již zdálo, že Rus zmizí pod kopyty jejich vojsk, najednou zasvítla „hvězda novgorodská“. V roce 1249 na cestě z dalekého Tatarstánu je otráven otec Alexandra Něvského Jaroslav.

V té době se Rus dělila do několika oblastí a každou z nich ovládal jeden knížecí rod. Nejstarší z nich byl velikým knížetem. Pověst o Alexandru Něvském se dostala až k samotnému chánovi. Batu mu tedy poslal výzvu, aby předstoupil před Velkou Hordu a chána. „Bůh mi pokořil mnohé národy,“ psal Batu Alexandrovi, „a jen ty se mi nechceš poklonit? Chceš-li zachránit svou zemi, přijď a pokloň se mi.“ Alexandr chápal, že boj s Mongoly a Tatary je nemožný. Věděl, že kdyby pozvání odmítl, následovaly by nové nájezdy.

Tataři měli své náboženské obřady a každý příchozí musel nejprve přijít k mágům, kteří ho zbavovali nečistých sil, musel procházet mezi dvěma ohni a klanět se ohni a slunci. Tyto obřady očekávaly i Alexandra. Věděl, že když odmítne, bude usmrčen, když neodmítne, zradí

LAVRA SV. ALEXANDRA NĚVSKÉHO V PETROHRADĚ

Krista. Na druhé straně odmítnutí mohlo znamenat i to, že chán se rozzuří na celý ruský národ... Alexandr se před svým odjezdem poradil s biskupem Kyrillem. Ten ho tehdy přesvědčoval, aby byl chrabрым vojínem Krista. Když tedy přišla chvíle obřadu, řekl Alexandr tvrdě: „Jsem křesťan. Nemohu se klanět modlám. Klaním se Otci, Synu a svatému Duchu v Trojici, jedinému Bohu, který stvořil nebe i zemi.“ Batu k překvapení všech nevynesl rozsudek smrti a Alexandra nepopravili (jak se to stalo dříve například Michailu Černigovskému). Ohromil Alexandrův klid a odvaha? Alexandr Něvský se chánovi uklonil se slovy: „Care a vládče, skláním se před tebou, protože Bůh ti dal císařství, ale zvířatům – modlám se klanět nebudu. Sloužím jedinému Bohu, toho ctím a tomu se klaním...“ Chán údajně chvíli se zalíbením hleděl na udatného knížete a poté pronesl: „Ano, je pravda, co mi říkali, že není na světě knížete jemu rovného...“ U chána Batu cesta neskončila, Alexandr musel navštívit ještě velikého chána a putoval až do samých hlubin Asie. Putování to bylo náročné a dlouhé.

Po svém návratu do Novgorodu těžce onemocněl. Chrámy byly od rána do večera plné věřících, kteří prosili za jeho uzdravení. A Hospodin Bůh jejich prosby vyslyšel. Jen co se Alexandr uzdravil, přijíždějí k němu dva kardinálové s dopisem od papeže Inocence IV. Řím se nechtěl vzdát svých snah. Chtěl získat vliv i na pravoslavné Rusy. Když papež pochopil, že tohoto cíle nelze dosáhnout násilím, přichází s jiným návrhem. Předpokládá, že Rusové budou ochotni vzdát se víry svých předků, když budou mít naději na vítězství nad Tatarsy. Nabízí jim proto spojenectví v tomto boji. V dopise líčí, jak se Alexandrův otec těsně před smrtí v chanátu setkal s latinským mnichem a přijal latinskou víru, a byl tedy připojen k „pravé církvi Kristově“. Papež se snaží zapůsobit na Alexandra, aby následoval příklad svého otce... Alexandr však sestavil kardinálům tuto odpověď: „Známe pravou historii víry a Církve od Adama až po Ježíše Krista a od Ježíše Krista do sedmého všeobecného sněmu Církve. Držíme se tohoto učení, které hlásali celému světu svatí apoštolové, tradice svatých otců sedmi všeobecných sněmů – a vaše učení nepřijímáme.“ Z této odpovědi je vidět, že nejvyšší svatyní byla pro Alexandra pravoslavná víra, kterou si cenil mnohem více než dočasné politické výhody, které by jistě ze spojenectví s Římem vyplývaly.

Alexandr se poté stává velikým knížetem a přichází do Vladimíru. Přichází tam v době, kdy země zmítaly nepokojem a nové nájezdy Tatarů. Alexandr pochopil, že teprve tehdy může být Rus silná, když se sjednotí. Letopisci uvádějí, že vzpoury řešil velkoryse.

Batu zemřel, zemřel i jeho nástupce Sartak. V čele Zlaté Hordy je Berke, Batuův bratr. Alexandr musí znovu jet k chánovi s dary, aby změkčil tvrdost zavedené „daně z hlavy“. Novgorodčané odmítali platit daně, ale Alexandr si nepřál krveprolití ani to, aby se zlost Tatarů vybil v jiných částech země. Využil všechny prostředky k tomu, aby byl zachován mír. Jenže Novgorodci „chtěli umřít se ctí!“ Radši zemřít než připustit nějaký kompromis! Alexandra to stálo velké úsilí a musel se projevit jako vynikající diplomat, politik a stát-

ník, protože „zklidnit“ rozvášněné je vždy těžké. Podařilo se mu nakonec dosáhnout kompromisu na obou stranách: daň nebudou vybírat chánovi výběřčí, ale velký kníže sám a tuto daň jako dar přiveze Zlaté Hordě. Alexandru Něvskému se také podařilo dosáhnout společně s metropolitou Kyrillem u chána dovolení, aby směla být založena eparchie i v hlavním sídle chána, aby pravoslavní věřící uvězněni Hordou měli možnost přijímat svaté tajiny a neumírali bez zpovědi. Prvním biskupem eparchie se sídlem v Saraji byl Metrofan.

V roce 1261 se Alexandrovi narodil 4. syn – Daniil, budoucí velký kníže moskevský a zakladatel rodu velkých knížat, velký divotvůrce a světec.

V roce 1262, kdy Tataři prodávají právo vybrat daň muslimským kupcům a ti si vedou velmi krutě, vzplane na Rusi povstání proti Tatarům. Alexandr opět nechce bojovat – a okamžitě spěchá k chánovi, aby zmínil jeho hněv a předešel válce. Byl nucen rok žít v Hordě a projevil se i tentokrát jako skvělý diplomat. Opět těžce onemocněl. Zda onemocněl z vyčerpání, nebo byl otráven podobně jako jeho otec, se dnes již nedovíme... V posledním období svého života se rozhodl odevzdat se plně do rukou Božích. Přijímá mnišský postřih, schimu (nejtěžší mnišské pravidlo pravoslavi) se jménem Alexij.

Když se metropolita Kyrill modlil za návrat knížete, měl vidění: uprostřed svaté liturgie před ním najednou stojí kníže jako živý, celý zalitý v proudu zlatého světla. Krátce poté přinesl posel zprávu o smrti knížete. Oči metropolity zalily slzy a obrátil se k věřícímu lidu se slovy: „Děti mé, zašlo slunce ruské země...“ Lid nejprve neporozuměl řeči metropolity, a tak dodal: „Veliký kníže Alexandr se právě představil Bohu.“

Alexandra Něvského pohřbili 23. 11. v klášteře Narození přespáté Bohorodice ve Vladimíru. Celý národ plakal, ale Bůh ho utěšil již během pohřbu. Když metropolita Kyrill chtěl do jeho rukou vložit „rozřešitelnou gramotu“ čili propuštěcí list s odpuštěním hříchů, Alexandr sám vztáhl ruce, vzal si listinu a poté obě ruce zase složil do kříže na hrudi. S touto listinou je také zobrazován na ikonách.

ŘEČ IKON

Pod tímto názvem probíhají v ČR výstavy ikon z dílny českých ikonografek a setkávají se všude s velkým zájmem veřejnosti. Hlas pravoslavi se proto rozhodl, že postupně představí jednotlivé ikonopisce a nabídne svým čtenářům „galerii českých ikonopisců“ s ukázkou na vnitřní straně barevné obálky. Současně vám přinášíme také slovo autora ikony, které nám přiblíží ikonopis prostřednictvím autentické zkušenosti ikonopisce.

LUDMILA JUZOVÁ (JULITA)

SLOVO O IKONĚ

Před dvěma tisíci lety, když vzniklo křesťanství, zrodil se současně specifický malířský žánr – IKONOPIS. Starý i Nový zákon jsou zdrojem obraznosti, pramenem ikonografie. Svatí otcové říkali ikoně „Bible pro negramotné“. Ikona – to je svědectví o věčném životě, vítězství nad smrtí. Je radostí i setkáním, je

věčností. Jinak by pozbyla smyslu a nežila by tak dlouho, po staletí!

Svět zrodil ikonu, svět ji rozhojnil, ale vstavil ji také mnoha zkouškám, zaútočil na její vnitřní základy, aby ji okradl o její sílu. Ale ikona žije a bude žít, protože silný emocionální účinek, znaková struktura a duchovní osnova v ní obsažená je srozumitelná všem. Proces formování výtvarného jazyka církevního umění je bez konce a my, současní ikonopisci, třebas jen velmi málo, ale přesto přispíváme k nesmrtnosti ikony.

V kom se zrodí láska k ikonopisectví, u toho nepomijí, zůstává na celý život. Vždy vzniká individuální pouto, „hesychia“ – mlčenlivá komunikace mezi ikonopiscem a ikonou. Ikonopisec může během práce na ikoně pociťovat „Očištění duše tichou modlitbou, obdarování mystickou blahodati“ (F. Uspenskij). Vzniká i opačné pouto: Ikona miluje ikonopisce. Hřejivost její barevnosti, vyzářování světla, kontury zobrazení, duchovní síla a zájem o historii se slévají v jedno a poutají umělce, pomáhají mu, disciplinují ho, učí, léčí a nepouštějí ho daleko od sebe...

Má ikonopisecká praxe mne vždy překvapuje novými objevy. Často nacházím geniální soulad barev, nebo, když začínám psát tvář svatého, úplně ho vidím, jak prostupuje skrze sankir (základní barva tváře).

(převzato z brožury – katalogu Řeč ikon, Brno 2008)

OBNOVA DIÁKONSKÉHO CHARIZMATU DNES

Třetí neděle po Pasše je tradičně věnována připomínce žen, které nesly vonné masti k pomazání Kristova těla. Tento den se během liturgie také čte kapitola Skutků apoštolských (Sk 6,1-7) věnovaná volbě sedmi jáhnů, a proto můžeme tuto neděli chápat i jako připomínku vzniku jedné ze tří kněžských hodností – diakonátu. Tato nejnižší hodnost svěceného duchovenstva je zároveň nejméně známá, a právě proto stojí za to se u ní na stránkách Hlasu pravoslavi po krátké době znovu zastavit.

Mlhavá představa o úloze diákonu v církvi je způsobena mimo jiné tím, že tato hodnost byla po dlouhá stáletí v úpadku. Ten nedílně souvisel s celkovou formalizací církevního života, s propojením církve a novodobých států, které zatlačilo do pozadí mysticko-svátočný charakter církve

na úkor administrativně-správního. Biskupové a kněží se stali garanty pořádku v určitých administrativních jednotkách (biskupstvích a farnostech) vázaných na vnitřní členění státu, kdežto diákonů tuto roli neměli. Není proto náhodou, že úvahy o poslání diákona se začaly masově objevovat ve dvacátém století, tedy

v době, kdy se mění vztah církve a státu a hledá se odpovídající model jejího fungování ve společnosti.

Teologové si v této době znovu uvědomují, že diákonská hodnost není jen povinným předstupněm kněžského svěcení, nýbrž samostatným charismatem. O tom svědčí i zmíněná pasáž Skutků, v níž jsou diákonů svěceni jako zvláštní kategorie duchovních, aby apoštolové mohli „věnovat svůj čas modlitbě a kázání slova“. Křesťanský svět si také všímá, že diakonát je zachován relativně lépe v pravoslavné církvi, která zná funkci doživotního diákona (někdy se však badatelé nechávají zmást ruskými předrevolučními realitami a pleťou si hodnost diákona s ďákem či ďáčkem, tedy církevním písařem). Úloha diákona však byla atrofována i v pravoslaví: doživotními diakony se často stávaly osoby nevhodné (např. z důvodu nedostatečného vzdělání) ke kněžskému svěcení, existoval jen malý prostor mimo liturgii, kde by se mohlo diákonské charisma projevit. O této skutečnosti v neposlední řadě svědčí i diskuse o obnovení úlohy diákona, která byla vedena na přelomovém sněmu ruské pravoslavné církve v letech 1917-1918.

Dvacáté století proto můžeme nazvat stoletím postupné, avšak dosud nezavršené obnovy diakonátu. Zatímco pravoslavná církev nemohla z historických a politických důvodů až do devadesátých let pokračovat v obnově církevního života, započaté na počátku století, proběhla zásadní obnova diakonátu v katolické církvi. Po druhém vatikánském sněmu byla obnovena instituce tzv. trvalých jáhnů, jimiž se mohou stávat i ženatí muži. Bylo zavedeno věkové omezení (minimálně 35 let), avšak bylo jim umožněno samostatně sloužit bohoslužbu slova, vykonávat některé svátosti (křest, manželství) a obřady (pohřeb). Jedná se o inspirativní proces, který v mnohém navazuje na původní postavení diákonů ve všeobecné církvi. Také naše místní církve v tomto ohledu ušla notný kus cesty vpřed. Jen málokdo si uvědomuje, že na konci osmdesátých let v Československu diákonů téměř nebyli (s výjimkou krátké fáze před kněžským svěcením),

stejně jako nebyli hypodiákonů či skoro žádní žalmisté.

Byla-li provedena fyzická obnova diakonátu, o to více je dnes třeba se soustředit na znovunalezení diákonského charismatu. O. Ivan Hadrava (*Diákon a jeho úloha v církvi*, HP 3/2008) rozděluje základní směry poslání diákona na učitelské, léčebně-sociální a organizační. Všechny tyto role vyplývají z jedné ústřední – ze služby při oltáři, eucharistii. Donést tělo a krev Kristovu věřícímu lidu je tím základem, od kterého se vyvíjí veškeré poslání diákona. Stejně tak je potřeba donést slovo Kristovo uším věřících, očím čtenářů, myslím studentů. Stejně tak je třeba přinést Kristovo milosrdenství trpícím, chudým, zapomenutým. Stejně tak je nutné udělat vše proto, aby se radostná zvěst, již je církev nositelem, nezarostla trním a bodláky, ale našla si cestu k srdcím lidí na celém světě. Kterou cestu si diákon zvolí, záleží na něm samotném, přesněji řečeno na talentu, který obdržel od Boha. Kristus je jeden a týž, stejně jako je jedna eucharistie. Ale cest, kterými se může dostat k lidem, je bezpočet. Jsou jistě i cesty nové, dosud neobjevené. Proto církev potřebuje diakony – aby se po nich k lidem vydávali.

V prvotní církvi byla diákonská služba nedílně spojena se službou biskupskou, diákonů pomáhali biskupům - hlavám místních církví se všemi stránkami jejich práce. Dnes pomáhají jak biskupům, tak kněžím. Vztah biskup-diákon (dnes také kněz-diákon) býval popisován metaforicky „jedna duše, dvě těla“. Biskup připravuje eucharistii, diákon mu pomáhá. Biskup světí, diákon přivádí svěcenice do oltáře. Kněz křtí, diákon vyučuje katechumeny. Kněz oddává, diákon pronáší prosby za všechny přítomné. Diákon tu není nižší instancí či přísluhou. Jeho vztah s celebrantem je vztahem synergie, vzájemné spolupráce v lásce, v Kristu. Záleží však na obou stranách tohoto svazku, bude-li tato láska naplněna. Záleží na nás na všech, abychom tento vztah budovali. Protože to je skutečným základem obnovy diákonské služby dnes.

DIÁKON HANUŠ NYKL

„MARTĀNSKÉ“ ZNAČKY A NÁDOBY ANEB „BŮH NESTVOŘIL ODPAD“

V jednom z předchozích ekologických zamyšlení jsme si připomenuli, že Bůh svým slovem stvořil nebe a zemi a všechnu živou i neživou přírodu. Na závěr svého stvořitelského díla pak stvořil člověka. Jakkoliv stručný je biblický popis stvoření světa a lidského rodu Bohem a jakkoliv můžou dnes lidé tuto skutečnost rozvíjet a domýšlet ve světle nejrůznějších teorií a jejich vzájemných kombinací, při popisu stvoření světa se nikde v Bibli nepíše o tom, že by vedlejším produktem Boží tvořivé činnosti byl odpad; tedy něco, co by bylo ze své podstaty špatné a určené „na vyhození“. Naopak. Bible zdůrazňuje, že všechno, co Bůh stvořil, bylo dobré. Dokonce i padlý anděl světla Lucifer a další andělé, kteří padli s ním, byli Bohem původně stvořeni jako dobří a to platí i o člověku, který se později Bohu vzepřel a

usmyslel si, že Boha již nemusí poslouchat a ctít.

S odpadem a odpadky se pak vlastně po celá tisíciletí a staletí až na práh novověku setkáváme pouze ve formě organických odpadů a odpadků z přírodního materiálu. Bez toho, že by tyto materiály nějakým způsobem dlouhodobě zatěžovaly životní prostředí a život lidí. (I když také v těchto dávných dobách docházelo k cyklickým epidemiím nemocí právě v důsledku špatného zacházení s organickými odpady.) Jaká je situace dnes? Co dělat, když velkoplošné skládky ani důmyslné spalovny na všechnen ten odpad, který neustále produkujeme, již nestačí?

Bylo spočteno, že asketicky žijící mnich v klášteře nebo člověk žijící na materiální úrovni doby kamenné v australském buši

potřebuje k životu celkem asi 10 až 20 věcí zhotovených z přírodního materiálu. Rodina indiánů žijící přírodním způsobem života v severní Kanadě jich již potřebuje asi stovku. A jak jsou na tom se spotřebou a používáním nejrůznějších věcí lidé v rozvinutých zemích? Dle průzkumů ze začátku 60. let 20. století užívala průměrná americká rodina v té době 1000 věcí. O čtyři desetiletí později již více než 10 000 věcí...

Věci, kterých nám současná průmyslová civilizace dopřává přemíru a o jejichž „převeliké užitečnosti“ nás každodenně přesvědčuje reklama, jsou však dnes vyráběny často na „jedno použití“, případně s perspektivou „vyhození“ – náhle uplyne jejich životnost, spočtená tak, abychom si museli většinou již velmi brzy koupit věci nové.

K tomu, co nakupujeme, spotřebováváme a po nějaké době vyhadzujeme do odpadkového koše, se pak řadí množství všelijak popsaných a obarvených obalů. „Výhodné, lehké“ PET lahve, „praktické“ igelitové tašky, pleny a hračky „na jedno použití“ pro nejmenší, potraviny, léky a preparáty, které jsme „ne-spotřebovali“...

Není divu, že hora odpadků za každým z nás a za celou naši „čistě vymydlenu a voňavě nasprejovanou“, avšak na konzum materiálních statků zaměřenou civilizaci roste. A roste tak rychle, jako roste naše spotřeba. Zatím však byla řeč jenom o odpadech, které „vidíme“, tj. těch, jejichž množství dokážeme spočítat. Množství průmyslového odpadu, který vzniká kvůli tomu, že musíme nakupovat a „chtít“ stále „nové a lepší“ věci, které je však zapotřebí napřed vyrobit, je v průměru dokonce 10 až 20x větší než průměrných 150 až 200 kg odpadu na osobu ročně, se kterými u nás pracuje statistika... Toto pro někoho možná i trochu drastické shrnutí je asi potřebné, pokud chceme s odpady něco rozumného udělat a začít šetřit:

- 1 cenné suroviny (ty jsou zapotřebí prakticky na všechno, co často tak lehkomyšlně vyhadzujeme do odpadkového koše),
- 2 energii (ta je potřebná na výrobu všeho, co

používáme, a je potřebná na vytěžení a zpracování surovin z přírody, avšak také na dopravu, která končí vlastně až na cestě z naší domácnosti),

3 Boží stvoření (to si s většinou odpadů a odpadků z umělých a přírodě cizích materiálů, které vznikají i v důsledku naší spotřeby, jednoduše neporadí).

Proč se jako křesťané máme pokusit zacházet s odpady rozumněji? Především proto, že spalování směsných odpadů (dokonce i v důmyslných spalovnách) bývá spojeno s emisemi ohrožujícími zdraví a životy lidí a Božího stvoření, a také proto, že čím dál větší skládky na okrajích měst a obcí nevratně ničí půdu a krajinu, jejíž poslání rozhodně není stát se skládkou.

Důležitým důvodem, proč odpady třídít a recyklovat všude tam, kde je to možné, by pro nás mělo být i to, že jako křesťané chceme lidem, kteří přijdou po nás, zachovat cenné suroviny – Boží dary. Ty Bůh ze své dobroty nedal dvěma či pěti generacím, ale obdařil jimi celé lidstvo, tj. i ty, kdo přijdou po nás. Často dnes zaujati pouze vlastní spotřebou zapomínáme, že jsme v Božím světě povoláni být dobrými hospodáři a správci a nikoliv pouhými konzumenty. Tím, že nepřijmeme životní styl označovaný jako „po nás potopa“, můžeme dokonce ostatní lidi upozornit na to, že je tu Někdo, jehož darů si vážíme, a že ten Někdo nás vede k životu, v němž bezbřehá spotřeba a konzum opravdu nejsou to nejdůležitější.

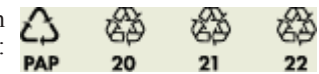
Jak můžeme začít? Třeba tak, že začneme doma a v práci odpad třídít. V drtivé většině měst a obcí v České republice se již dají nalézt podivné „martánské“ nádoby sloužící ke třídění odpadu. Ty nám většinou umožňují v podstatě bezproblémový sběr a následné druhotné využití papíru, skla, plastů a někde také krabicových obalů na nápoje. Na mnoha věcech, které je možné recyklovat, pak nacházíme „martánské“ značky. Ty nám říkají, že věc či obal lze recyklovat, a číslo pod značkou nám označuje, z jakého materiálu je věc vyrobena.

SBĚR PAPIRŮ

Do modrých nádob patří: noviny, časopisy, kancelářský papír, reklamní letáky, knihy, sešity, krabice, lepenka, karton, papírové obaly. Nevhazovat: mokrý, mastný či jinak znečištěný papír, uhlový a voskovaný papír, použité pleny.

SBĚR SKLA

Do zelených nádob patří: lahve od nápojů, skleněné nádoby, skleněné střepy – tabulové sklo. Nevhazovat: keramiku, porcelán, autoskla, drátěné sklo a zrcadla.

SBĚR PLASTŮ

Do žlutých nádob patří: PET lahve od nápojů (nezapomínejte je sešlápnout!), kelímky, sáčky, fólie, výrobky a obaly z plastů, polystyrén. Nevhazovat: novodurové trubky, obaly od nebezpečných látek (motorové oleje, chemikálie, barvy apod.)

SBĚR NÁPOJOVÝCH KARTONŮ

Pokud se sbírají, tak jsou jejich nádoby označeny oranžovou barvou. Pokud se ještě nesbírají, nezbyvá nám než hodit je do smíšeného odpadu.

ORGANICKÝ ODPAD

Patří sem zejména posečená tráva, suché listí a rostliny či zbytky nepotřebných rostlin ze dvorů a zahrad. Veškerý tento odpad lze, podobně jako ořez ze stromů, kompostovat a pak vrátit do půdy jako cenné hnojivo.

NEBEZPEČNÉ ODPADY

Patří sem léky, zářivky, akumulátory, baterie, ledničky, barvy, lepidla a oleje a nádoby od nich. Všechny tyto věci mohou vážně ohrozit Boží stvoření, rostliny, živočichy i člověka a patří do sběrných dvorů. Prošlé léky je povinná odebrat každá lékárna.

Odnést odpady, kam patří, je to nejmenší, co můžeme jako křesťané udělat pro Boží stvoření a pro své bližní. V souladu s asketickou tradicí naší církve můžeme také více popřemýšlet nad tím, co z toho, co nám průmyslová civilizace a reklama nabízí, doopravdy potřebujeme. Pokud bude náš život zaměřen duchovně a bude směřovat v modlitbě ke společenství s Bohem a ve sdílení radostí i strastí ke společenství s lidmi, může být velmi bohatý, i když v něm materiální věci nebudou hrát tak důležitou roli.

ROMAN JURIGA

INTERNET VE SLUŽBĚ PRAVOSLAVÍ

Informační dálnice, zvaná internet, dnes již poskytuje pravoslavným laikům i duchovním velkou pomoc. Jednotlivé servery jsou nejen zdrojem aktuálních informací, ale umožňují návštěvníkům stáhnout i odbornou literaturu, liturgické texty či notové záznamy.

JAK HLEDAT INFORMACE O PRAVOSLAVÍ

Nabízíme vám přehled pravoslavných serverů a webových stránek, na kterých najdete dostatek relevantních informací, které se týkají pravoslaví a dění v pravoslavném světě.

Tyto servery mají i své anglické mutace. Stačí připojit se na internet a spustit některý z prohlížečů (Internet Explorer, Netscape, Mozilla nebo jiné). V horním poli pak už jen vyfukáte adresu, na kterou se chcete připojit.

HRISTIANSTVO.RU

Doporučujeme vám především kvalitní rozcestník: christianstvo.ru (v azbuce christianstvo, v latině ovšem vypíše hristianstvo.ru, protože christianstvo.ru je obchodní americký portál) – má i českou mutaci, můžete si zvolit jazyk – v nabídce jsou tisíce adres, které jsou rozděleny do souborů – 244 monastýry a lávry (pravoslavné kláštery), 1019 farních stránek, 3000 stránek světového pravoslaví, které jsou dále rozděleny podle zemí. Jsou zde i odborné stránky, které se věnují pravoslavné teologii – zejména dogmatice a liturgice, pravoslavnému umění, 862 weby představuje přímo sdělovací prostředky – především eparchiální zpravodaje. S pomocí tematického katalogu se snadno zorientujete a najdete přesně to, co hledáte. Když kliknete 2x na uvedenou internetovou adresu, propojíte se přímo tam, kam chcete. Každá stránka má nějaké další odkazy a propojení – tzv. links, rusky: ssylki. Informace lze hledat i na oficiálních pravoslavných serverech, kde se dozvíte, co je nového v pravoslavném světě.

Velmi dobré zpravodajství nabízí www.pravoslavie.ru – zprávy z pravoslavného světa, převážně však zaměřené na ruské a gruzínské

DALŠÍ DOPORUČENÉ SERVERY:

- mospat.ru** – oficiální stránka Moskevského patriarchátu, schematismus pravoslavné církve
- portal – credo.ru**
- wikipedia – orthodox**
- holyfair.org** – server věnovaný milostiplnému ohni (blagodatnyj ogoň/ to agios fos), který sestupuje o pravoslavných velikoncích v Jeruzalémě
- orthodoxyinamerica.com**
- liturgy.ru** – církevněslovanské bohoslužebné knihy, liturgika pravoslaví
- analogion.net** – bohoslužebné knihy řecké
- kliros.org** – stránky, které se věnují hudbě a zpěvu. Zde naleznete nahrávky i notové zápisy, které si můžete stáhnout.
- hesychasm.ru** – patristická literatura, vnitřní život církve, Ježíšova modlitba srdce, askeze
- www.kosovo.net** – Aktuální informace o Kosovu
- hierarchy.religare.ru** – Informace o kanonických církvích

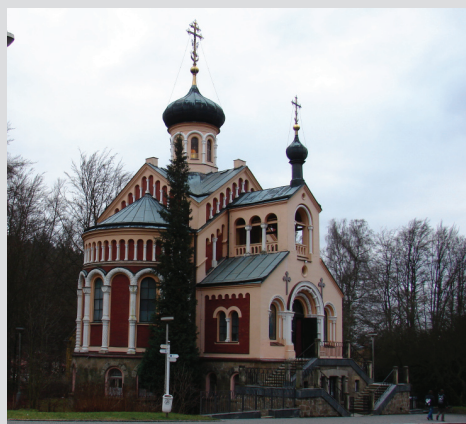
reálie. Pokud Vás zajímají zprávy řecké, volte: patriarchia.ru

Je třeba upozornit, že slovo „othodoxní“ nebo „pravoslavný“ v názvu církve ještě automaticky neznámá, že se jedná o církev kanonickou, která je součástí světového pravoslaví.

Přinesli jsme Vám stručný výťah z přednášky o. Antonije Drdy na semináři ve Vilémově 14. května. Přítomným duchovním (škoda, že jich bylo tak málo) vysvětlil, jak a kde mohou na internetu vyhledat potřebné informace o pravoslaví, a to nejen z dění v místních pravoslavných církvích, ale jak si osvěžit nebo doplnit znalosti z liturgiky, kde jsou přesné popisy všech pravoslavných obřadů atd. Výše uvedené internetové adresy najdete také na našem českém pravoslavném portálu hlaspravoslavi.cz, v sekci Mediaservis.

SOUTĚŽ PRO ČTENÁŘE HLASU PRAVOSLAVÍ

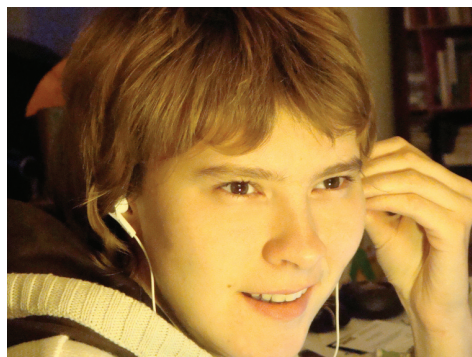
Známe své chrámy?
Na titulní straně našeho časopisu je krásný pravoslavný chrám, který se nachází někde v České republice...
Uhádnete kde? Víte, komu je zasvěcen? Napište nám to! Víte, čím je tento chrám známý? Chcete-li, pošlete nám do soutěže fotografii také vašeho chrámu – a nezapomeňte připojit několik slov o jeho historii.
Nejlepší přispěvatelé a všichni, kteří zašlou správnou odpověď, odměníme drobným dárkem.

O BRATRSTVECH V BĚLORUSKU

Natálie Vasilevič je od roku 2006 regionální představitelkou celosvětové organizace pravoslavné mládeže SYNDESMOS pro střední Evropu. V předcházejících letech vedla Bratrstvo pravoslavné mládeže sv. vilenských mučedníků Antonie, Ioanna a Eustatie, několik let byla členkou Rady sdružení mládeže běloruské pravoslavné církve.

Tato 26letá studentka politologie je redaktorkou portálu „Carkwa“, zabývá se církevní žurnalistikou a publicistikou. Je členkou redakce časopisu „Palitycznaja sfera“ a píše doktorskou práci na téma „Vliv náboženské identity na politickou kulturu v Běloruské republice“ („Vlijanije religioznoj identycznosti na polityczeskuju kulturu v Respublike Belarus“). Před svým příchodem do církve se aktivně účastnila politických aktivit v Asociaci mladých politiků a nyní se základům politiky v reálném životě skutečně učí.

☞ Natálko, můžeš nám představit Bratrstvo běloruské mládeže?

V Bělorusku existuje velké množství různých mládežnických pravoslavných organizací – formálních i neformálních. Často se takové organizace nazývají bratrstvy nebo mládežnickými centry. Bratrstva při jednotlivých chrámech jsou často formou „práce s mládeží“, vznikají většinou z iniciativy buď rodičů mladých lidí, nebo duchovních, často se podobají nedělním školám, jen nejsou určeny pouze dětem, ale i mládeži. Mládež je v takovém případě vlastně pasivním účastníkem těchto setkání, jejichž cílem je probudit v mladých lidech zájem o církev, v níž je pro současnou mládež mnoho věcí nepochopitelných a nesrozumitelných, takže nemůže v církvi najít své místo.

Všechny další činnosti těchto sdružení – poutní zájezdy, zpěv ve sboru, pomoc v chrámu, cesty do dětských domovů, společné oslavy svátků (narozenin) atd. – vznikají v procesu společného setkávání a často z ini-

ciativy „dospělých“.

Druhá forma organizací – to jsou bratrstva spojující věřící laiky a kněze z různých chrámů, které spojuje nějaká společná myšlenka (centrum se může nacházet v některém z těchto chrámů). Některá se třeba zabývají katechezí, teologickým vzděláváním, sportem nebo vojenskou tematikou (kozáci), bojem se sektami, ekumenickými setkáními, je i bratrstvo pravoslavných zvoníků, studentů medicíny...

V Bělorusku existuje i Sdružení mládeže Běloruské pravoslavné církve, které organizuje různé události a setkání a jeho smyslem je vytvořit celoběloruské pravoslavné hnutí – tato iniciativa vzešla od pravoslavné mládeže, nicméně nyní už generálního sekretáře sdružení nevolí mládež sama, ale je delegován „shora“.

Existuje i mnoho neformálních skupin, tak zvaných „slezin“, kde se shromažďují lidé z různých bratrstev a organizací, například ti, kteří se setkávají na některém z internetových fór, nebo prostě známí typu „jeli jsme

spolu na festival“ nebo „byli jsme spolu na pouti“.

Situaci komplikuje navíc to, že v Bělorusku existuje velmi přísný zákon o náboženské činnosti a sektor nestátních organizací je málo rozvinutý (v sovětské době byla mládež sdružená v pionýrské organizaci a v komsomolu, který se dnes nazývá Běloruský republikánský svaz mládeže a má stejnou funkci jako komsomol dříve). Bratrstvo může být ze zákona zaregistrováno pouze jako náboženská organizace a jen při náboženském subjektu, jakým je eparchie, ačkoliv podle ústavy Běloruské pravoslavné církve se bratrstva organizují při chrámech. To s sebou nese zmatky a nejčastěji ze všeho bratrstva pravoslavné mládeže existují nelegálně, bez státní registrace.

☞ Naše Bratrstvo má svého patrona – sv. Gabriela Zabłudowského. Jak je to u vás? Mají jednotlivá bratrstva své patrony?

Já osobně jsem přišla do církve díky mládežnickému bratrstvu blaženého knížete Konstantina Ostrožského, které bylo součástí osvětového bratrstva sv. vilenských mučedníků. Dodnes mám ke sv. vilenským mučedníkům i k monastýru sv. Ducha ve Vilniusu (Litva), kde spočívají jejich netlejší ostatky, zvláštní vztah.

Mezi bratrstva, která si vybrala patrona mezi běloruskými (nebo s Běloruskem spojenými) svěťci, patří třeba již zmíněné bratrstvo vilenských mučedníků sv. Antonie, Ioanna a Eustatie, bratrstvo blaženého knížete Dvornomonta Pskovského, bratrstvo sv. Eufrosiny Polocké, sv. Sofie Slucké, novomučedníka Vladimíra (Chiraska), bratrstvo všech běloruských svatých. Dalšími patrony mládeže se stali také svěťci uctívání všemi pravoslavnými – sv. Mikuláš Divotvůrce, apoštol Jan Teolog, sv. Jan Kronštadtský.

Někdy výběr onoho či jiného svěťce za patrona vypovídá o činnosti bratrstva: je-li to kníže – voják, lze předpokládat, že bratrstvo bude mít vojenskohistorické zaměření, je-li to osobnost spojená s národním obrozením

a osvětou, bude se bratrstvo zabývat odpovídajícími aktivitami, centrum proti sektám má například za patrona sv. Josefa Volockého.

☞ Jak se v bratrstvech reflektují věkové, sociální a zájmové odlišnosti členů? Jakou činností se mládež zabývá – konáte poutě, brigády v monastýrech nebo církevních obcích, pořádáte sportovní utkání, máte filmové kluby nebo jiné společné aktivity?

Je zvykem, že bratrstvo je ohraničené věkem, například 15-25 nebo 18-35 let. Ohraničení bylo například použito i u účastníků sletu pravoslavné mládeže v tomto roce – účastníci se pouze starší 18 let. Věkové omezení nemívají pouze ta bratrstva, která se neprofilují jako vysloveně mládežnická.

Pokud jde o činnost, tak tohoto tématu už jsem se okrajově dotkla. Podle mého názoru společný fotbalový zápas, návštěva kina nebo účast na pouti, které se často vykazují ve zprávách o činnosti nebo se objevují na internetových stránkách bratrstev a často zůstávají jejich jedinou aktivitou, by neměly být chápány jako náplň činnosti, ale jako projev života v obecnství. Společně oslavit narozeniny nebo někam vyrazit je příjemný a bratrský způsob trávení volného času. Ale není to činnost. Činnost by měla mít cíl a úlohu – jasný smysl. Mnoho organizací prostě shromažďuje mladé lidi, to je dobré a často od mládeže nelze ani víc žádat. Ale podle mne pravoslavné hnutí musí být něčím víc než jen sdružením kamarádů, se kterými je příjemné trávit čas, zároveň je třeba dělat něco užitečného. Není zlé, když lidé přichází do těchto organizací s cílem něco získat – znalosti, společenství, návyky církevního života. Ale jsou i taková bratrstva – spolky, která si kladou určité cíle, například vytvořit misijní pravoslavnou webovou stránku – spravovat ji, dodávat materiály, vést diskuse na fórech nebo organizovat poutě - plánovat trasy, zvat lidi k účasti, domlouvat se s monastýry atd. či uspořádat konferenci o církevní historii - promyslet program, najít představitelky, seznat přednášející i posluchače.

✚ Jakým způsobem spolupracuje vaše duchovenstvo s bratrstvy?

Tato spolupráce bývá dvojího druhu – buď kněz bratrstvo organizuje a věnuje se mu, nebo se bratrstvo organizuje samo a najde si kněze, který je mu svým přístupem blízký, a toho si vybere za svého duchovního.

✚ Jaký je váš vztah k Syndesmosu? Má mládež duchovní zájem o akce pořádané Syndesmosem?

Hnutí pravoslavné mládeže v Bělorusku začalo v mnoha ohledech právě díky Syndesmosu. V roce 1995 se staly členy Syndesmosu pouze tři organizace – Bratrstvo sv. vilenských mučedníků, Minská duchovní akademie a seminář a teologická fakulta Evropské humanitární univerzity (nyní Institut teologie BGU), ale ve skutečnosti se různých událostí Syndesmosu účastnila pravoslavná mládež a duchovní z celé církve, lidé, které zajímala témata jednotlivých akcí nebo Syndesmos jako takový.

✚ Mají vaše bratrstva ekumenické vztahy s jinoslavnými organizacemi mládeže?

Pro mne osobně je mezikřesťanský dialog absolutní prioritou. Bělorusko je multikonfesní stát a často o sobě křesťané různých konfesi vzájemně nic neví nebo se k sobě chovají velmi nepřátelsky. Otázka ekume-

nických vztahů je v Bělorusku velmi složitá, někteří pravoslavní považují ekumenismus za herezi, jiní neustále organizují poutě do Taizé, další se účastní podniků WSCF - v Bělorusku se ostatně již několik akcí této organizace konalo.

✚ Natálko, co bys poradila nebo vzkázala českému Bratrstvu pravoslavné mládeže?

Draží bratři a sestry! Není tak důležité, zda je vás mnoho nebo málo, zda jste studenty nebo pracujete, zda jste dospělí nebo dospívající - i když se tomu často přikládá velký význam. Že je třeba usilovat, aby žil člověk ve víře, v duchu církve, růst v duchovním prospěchu a vzájemně se milovat – to všichni křesťané ví. Syndesmos mne ale naučil, a o to se s vámi chci podělit, že pro pravoslavné hnutí je důležité najít své místo v církvi a sloužit jí, najít smysl a povolání. Studuješ na teologické fakultě a zabýváš se církevní historií? Sloužíš církvi! Vaříš čaj na setkáních bratrstva? I ty sloužíš církvi! Důležité je vědět, že spolupracujeme na jednom díle, že spolu jdeme k jednomu cíli a jdeme jednou cestou.

ROZHOVOR S NATÁLIÍ VASILEVIČ VEDLA
MARTINA MIROSLAVA VODÁKOVÁ
A LIBUŠE PIPKOVÁ

MIKULČICE-HRUBÁ VRBKA

Odbor olomoucko-brněnské eparchie pro mládež uskutečnil pro naše mladé ve dnech 23. - 25. května pouť do Mikulčic, kde jsme se zúčastnili slavnostní liturgie na místech, kde stával chrám, v němž sloužil svatý Metoděj. Pohostinství nám laskavě poskytl archimandrita Joakim v našem oblíbeném monastýru sv. Gorazda, kde jsme sloužili sv. liturgii v nedělní ráno. A protože ke všeobecnému vzdělání křesťana patří také znalost tradic a zvyklostí naší země, navštívili jsme i Jizdu králů ve slavném folklórním centru Vlčnově.

LETNÍ PRÁZDNINOVÝ TÁBOR VE VILÉMOVĚ

● Jste zváni na tradiční červencový tábor v monastýru Zesnutí přesvaté Bohorodice v malebné hanácké obci nedaleko od Olomouce.

● 10 dní strávených mezi dozrávajícími višněmi, vodní nádrží a lesnatým okolím nám dozajista dají zapomenout na školní docházku.

● Co je pro vás připraveno: pěší pochody, koupání v údolní nádrži a v lomu, návštěva pamětihodností, stezka odvahy, celotáborová hra, bohoslužby, sportovní soutěže, vzduchovky, cyklovýlety, táborák, pouť do Chudobína, ale především setkání s lidmi, kteří mají chuť něco zajímavého prožít.

**Termín – příjezd neděle 29.6. do 17.00
s odjezdem v úterý 8.7. do 16.00**

Cena – je neuvěřitelně příznivá pouhých 1.500,- Kč

**Příhlášky – nahlaste se nejpozději do 15.6.2008, tel.731 073 017, 775 313 161,
mail kratochvila.libor@quick.cz, dusan.svabenik@seznam.cz.
Pro bližší informace samozřejmě volejte.**

Doporučený věk – od 8 do 16 let

Kde – pokoje vilémovského monastýru s plným sociálním zázemím

Strava – 5x denně s pitným režimem (domácí hanácká strava)

Kdo – o.Basil Dušan Švabeník, o.Josef Libor Kratochvíla, s. Mária Halodová a další

Doma nezapomeňte – sborník, průkaz pojištění, potvrzení od lékaře o bezinfekčnosti, kapesné, pláštěnku, plavky, pevnou obuv, letní obuv, pokrývku hlavy, opalovací krémy, osobní hygienu, hudební nástroj, batůžek na výlety, vlastní láhev, přilbu na kolo a další potřebné věci.

HLAS PRAVOSLAVÍ.CZ

NÁŠ PRAVOSLAVNÝ PORTÁL JE TU PRO VÁS

HLAS PRAVOSLAVÍ

Portál Hlasu pravoslavi

- Aktuální
- Právoslavná média
- Duchovní život
- Duchovní služby
- Duchovní literatura
- Duchovní tvorba
- Duchovní život
- Duchovní tvorba
- Duchovní život
- Duchovní tvorba
- Duchovní život
- Duchovní tvorba

- Mediasoci
- Právoslavná média
- Duchovní život
- Duchovní služby
- Duchovní literatura
- Duchovní tvorba
- Duchovní život
- Duchovní tvorba
- Duchovní život
- Duchovní tvorba
- Duchovní život
- Duchovní tvorba

Aktuality - newsletter :

- 2008 ikona Obměkčení kamenných srdcí v Přerově
- 2008 ikona Obměkčení kamenných srdcí v Třebíči
- 2008 ikona Obměkčení kamenných srdcí v Praze a Karlových Varech
- 2008 Pietní akt Ošanské hřbitovy - Oni byli první
- 2008 Pouť na Kypr s metropolitou Kryštofem S. - 11. října 2008
- 2008 Parlament ČR - Zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi (návrh, odkaz)
- 2008 Tradiční pouť do Mikulčic k počátku vězeňství sv. Cyrila a Metoděje
- 2008 rádio Proglas - Jak se žije rodině pravoslavného kněze
- 2008 Pravoslavné Velikonoce a proč je slavíme v jiném termínu
- 2008 Bohoslužby v katedrálách sv. Cyrila a Metoděje v Praze
- 2008 Setkání Barmolské I a Benedikta XVI. v Římě 6. 3. 2008
- 2008 Velikopostní a paschalní služby v Litoměřicích 2008

Náš pravoslavný místní církev má konečně interaktivní portál hlaspravoslavi.cz.

Kromě této adresy existuje ještě starší adresa www.hlaspravoslavi.cz, kde je ke stažení archiv starších čísel Hlasu pravoslavi. Číslo od 8/2007 jsou již ke stažení na našem novém portále.

mi významným nástrojem misie. Za 3 týdny, odkdy jsme začali tento údaj sledovat, jsme zaznamenali více než 1400 přístupů.

PRVNÍ INTERAKTIVNÍ SLUŽBA

Náš portál je zatím ještě „v plenkách“, ale dynamicky se vyvíjí – a jeho vývoj závisí také na vás. Již dnes vám nabízí interaktivní službu Newsletter. To znamená, že pokud si zaregistrujete svou mailovou adresu, na kterou chcete posílat pravidelné informace, budete upozorněni vždy, když do aktualit a pozvánek vložíme novou zprávu (postupem času budeme newsletter zaslát jen 1–2x týdně podle potřeby jako zpravodaj). Pozor: Zprávy jsou uspořádány podle dat – a nejnovější je tedy vždy označena malou obálkou (newsletter). Službu Newsletteru ocenili mnozí právě nyní, kdy jsme měli opět možnost pomodlit se u divotvorné ikony. Vzhledem k tomu, že čas přiletu ani program jejího putování nebyl znám v dostatečném předstihu, nemohli jsme vás informovat v našem Hlasu pravoslavi – ani prostřednictvím jiných médií tak rozsáhlé jako na podzim minulého roku. Zprávu o tom, že ČR opět navštíví divotvorná ikona Obměkčení kamenných srdcí, jsme ale uveřejnili jako první a informace od nás pak mohla převzít i další média, například rádio Pro-

CO ZNAMENÁ SLOVO PORTÁL A INTERAKTIVNÍ?

To znamená především: velké množství informací na jednom místě, přehledně uspořádaných, poskytující řadu služeb, podporující vzájemné vztahy a umožňující zapojení respondentů.

Běžné webové stránky, na kterých jsou zpravidla prezentovány PCO, hostují, tedy obvykle si pronajímají „virtuální prostor“ na nějakém serveru, který je omezuje množstvím zveřejňovaných dat. Portál s vlastním serverem umožňuje umístit na internetu neomezené množství informací a využít internet jako účinný nástroj jak pro vnitřní komunikaci v církvi (uzavřený okruh pro majitele přístupových hesel), tak pro dobrou komunikaci se společností a médií (informační servis) a samozřejmě s celou veřejností, ať již s věřícími členy naší církve nebo jen hledajícími. Portál je v dnešním světě „internetové dálnice“ vel-

glas. Jako jediní jsme také aktuálně informovali o tom, kam přesně bude ikona dále putovat. Toto je jeden z konkrétních příkladů praktického využití portálu pro rychlou komunikaci.

NEVÁHEJTE NÁS KONTAKTOVAT A ZASÍLAT ZPRÁVY

Proto prosíme, abyste nám ve vlastním zájmu zasílali informace – pozvánky, zprávy o dění u vás v PCO. Posílejte i zprávy do společenské kroniky (o křtech, svatbách, pohřbech), ale třeba i prosby o pomoc modlitební i finanční. Každá PCO uveřejňuje nějaké zprávy – obracím se proto na vás opět s prosbou: ozvěte se nám správcové síti a vy, milí bratři, sestry, důstojní otcové, kteří se staráte o obsah jakýchkoliv webových stránek, souvisejících s pravoslavným a děním v naší církvi nebo společnosti.

Ty nejdůležitější zprávy je potřebné „vystavit na zpravodajském serveru naší tiskové agentury“, která je samozřejmě ještě ve fázi zrodu – ale základ už je tu. Uvědomme si, že novináři a zpravodajci nemají čas – a proto budou stěží pátrat na desítkách farních stránek, potřebují mít zprávy tříděné a pokud možno přístupné na jednom místě s dalšími prolinky (tedy například na vaše webové stránky). Links – tedy propojení na všechny nám známé české slovenské pravoslavné stránky již na našem portále jsou. Pokud tam není links k vašim stránkám – dejte nám vědět.

V naší malé církvi je opravdu hazardováním s časem i hřivnami, když se činnosti dublují – a proto vás prosím: pojďme pracovat svorně.

Portál www.hlaspravoslavi.cz by měl fungovat i v různých jazykových mutacích.

Obracíme se proto na ty z vás, kteří by nám pohli pomocí přeložit alepoň úvodní vstupní stránku v jazykových mutacích: ukrajinština, ruština, rumunština, srbština, řečtina, arabština, angličtina, běloruština, bulharština, němčina, francouzština.

Bez internetové gramotnosti a komunikace se stáváme pro 21. století NEGRAMOTNÍ.

Pokud nenapneme síly a nepokusíme se vykročit a držet krok s novými technologiemi, vyrazujeme sami sebe z 90 % světového i společenského dění, protože to se v nejbližší budoucnosti bude odehrávat jen na internetu, včetně komunikace s úřady atd.

HLAS PRAVOSLAVÍ

Portál Hlasu pravoslavi

- Aktuální
- Právoslavná média
- Duchovní život
- Duchovní služby
- Duchovní literatura
- Duchovní tvorba
- Duchovní život
- Duchovní tvorba
- Duchovní život
- Duchovní tvorba
- Duchovní život
- Duchovní tvorba

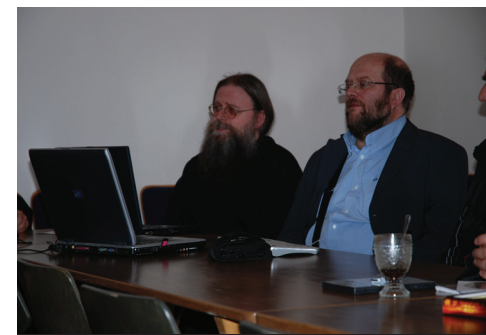
- Mediasoci
- Právoslavná média
- Duchovní život
- Duchovní služby
- Duchovní literatura
- Duchovní tvorba
- Duchovní život
- Duchovní tvorba
- Duchovní život
- Duchovní tvorba
- Duchovní život
- Duchovní tvorba

Aktuality :

Text aktuality : ikona Obměkčení kamenných srdcí v Přerově

Datum : 27.05.2008

Čas konání : hod

SETKÁNÍ DUCHOVNÍCH PRAŽSKÉ A OLMOUČKO-BRNĚNSKÉ EPARCHIE 13.-14.5.2008 . NA SEMINÁŘI JSME PŘÍTOMNÝM PŘEDSTAVILI PORTÁL HLASPRAVOSLAVI.CZ

Kdo nebude mít přístup k informacím na internetu a nebude umět s ním zacházet, nebude schopen požádat o grant, sociální podporu, kdo o sobě nebude podávat informace na internetu, nebude existovat – nebo dovolí, aby o něm byly podávány zkrácené informace.

Hlas pravoslavi by proto rád inicioval vznik projektu, který nám umožní zaškolit důstojné otce, diakony, žalmisty, případně laiky v jednotlivých PCO v elementárních počítačových dovednostech tak, aby každý z nás dokázal pracovat s mailovou poštou a vyhledávat informace na internetu. Prosíme proto, aby se přihlásili všichni zájemci.

Nepůjde o žádné teoretické přednášky, ale o skutečně praktické získání dovedností.

DALIBOR JAN KOČÍ, SPRÁVCE PORTÁLU
HLAS PRAVOSLAVÍ

VELKÁ MORAVA – SKUTEČNÁ

Část současné historiografie vidí v kolosálním díle slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje jen jednu z epizod národních dějin Čechů, Slováků a Moravanů, případně interpretuje vznik a dějiny Velké Moravy, spojené s misí sv. Cyrila a Metoděje, spíše jako součást národního folklóru či lidové a obrozenecké legendistické tvorby 19. století. Je dobré se i proto podívat na místa, která ukazují, že Velká Morava před více než tisíciletím existovala doopravdy a že její hlavní hradisko nebylo na prahu evropského středověku jenom nějakou nedůležitou osadou, ztracenou v močálech na břehu řeky Moravy.

Lidé od pradávna nacházeli v místech nazývaných Váhy u Mikulčic zbytky staveb, hliněných nádob a nejrůznějších artefaktů z dávné minulosti. Část staveb byla až do novověku postupně rozebírána jako stavební kámen. Četné nálezy se také octly nezdokumentovány na půdách a ve sklepích místních lidí, či byly dokonce nená-

vratně ztraceny. Systematický archeologický výzkum v Mikulčicích zahájil až významný moravský archeolog PhDr. Josef Poulik zkušební sondou 16. srpna 1954.

Po počátečních úspěších a datování nálezů do velkomoravského období byl zahájen rozsáhlý výzkum tohoto místa. V roce 1957 pak byly provedeny archeologické práce na nej-

vyšším místě hradiště, kde byly odkryty základy největší dosud známé velkomoravské stavby – trojlodní baziliky, obklopené 550 hroby. Jediná dosud známá světská kamenná stavba z 9. století z velkomoravského prostředí, pracovním názvem „knížecí palác“, byla zkoumána od roku 1958.

V roce 1958 byl dokončen také odkryv IV. kostela se dvěma vyloupenými hrobkami; chrám, uvnitř zdobený technikou fresky, obklopovala stovka hrobů. Další roky přinesly úplně odkrytí základů V. chrámu s neobvyklou lichoběžníkovou apsidou a nalezení zbytků kovolitecké dílny, proto byl kostel pracovním názvem „řemeslnický“. V někdejším příkopu mezi VI. chrámem a akropolí byly objeveny kůly po konstrukci mostu a zbytky dubového člunu (monoxylu).

Díky tisíciletému uložení v moravském bahně bez přístupu vzduchu se uchovaly sekery s původními násadami a další unikátní dřevěné předměty, vystavené dnes částečně ve stálé muzejní expozici. Archeologický odkryv pokračoval v roce 1961 nalezením základů VII. a VIII. mikulčického chrámu. Pod podlahou VIII. sakrální stavby byl nalezen depot železných předmětů pod dvěma žernovy.

IX. mikulčický chrám – masivní rotunda s litou maltovou podlahou – je zkoumán od roku 1962. V letech 1963–1964 se zkoumaly základy X. chrámu v podhradí s osmi okolními hroby a tříhektarová opevněná plocha předhradí, zastavěná v 9. století dřevěnými sruby s dusanou hlinitou podlahou. Hlavní pozornost mikulčického pracoviště Archeologického ústavu AV ČR Brno se v současnosti zaměřuje na zpracování výsledků terénního výzkumu z let 1954–1992, na přípravu odborných publikací o mikulčickém hradišti i na studium teoretických problémů života lidu Velké Moravy. Před dvěma lety byl po delší přestávce v areálu mikulčického velkomoravského hradiska opět otevřen větší terénní výzkum.

První muzejní expozice na slovanském hradišti v Mikulčicích byla pro veřejnost otevřena v roce 1960 a další v roce 1997. Dnes se tak návštěvníci mají možnost osobně seznámit se

dvěma stálými expozicemi a v exteriérech pak s kopii základů osmi mikulčických chrámů i knížecího paláce.

Do velkomoravských Mikulčic se tradičně koncem května sjíždějí pravoslavní poutníci z Moravy, Čech i Slovenska, aby cyrilometodějskou bohoslužbou pod širým nebem v základech hlavní velkomoravské baziliky poděkovali svatým Cyrilu a Metodějovi i svatému Rostislavovi za velký dar bohoslužby ve srozumitelném jazyce a pevné základy slovanské duchovnosti a kultury, které byly položeny právě na těchto místech.

Cyrlometodějská pouť se zde koná při příležitosti církevního svátku slovanských věrozvěstů a kromě sváteční bohoslužby je doprovázena možností zhlédnout četné mikulčické nálezy, které ukazují na dávnou slávu Velké Moravy. Poutníci pak mají také možnost účastnit se kulturního festivalu, který každoročně v těchto místech pořádá bulharská komunita v ČR.

ZPRACOVAL ROMAN JURIGA

SVITAVSKÉ SVÍTÁNÍ

PRAVOSLAVÍ VE SVITAVÁCH SE ZATÍM MODLÍ V ZAPŮJČENÉ
MODLITEBNĚ TAMĚJŠÍ ČESKOBRASTRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ.

Když se řekne Svitavy, člověku, který v tomto městě a kraji nežije, se vybaví město v malebném kraji na pomezí Moravy a východních Čech, takřkajíc uprostřed České republiky, avšak mimo hlavní dopravní trasy spojující Prahu, Brno, Olomouc a Ostravu. Pilní studenti zeměpisu si město Svitavy spojí s textilním průmyslem a ti dříve narození možná se skutečností, že Svitavy byly před druhou světovou válkou jedním z nejdůležitějších sudetoněmeckých průmyslových i kulturních středisek. S pohnutými dějinami Svitav ve 20. století je spojen jak rozmach průmyslu, tak i neúprosná logika smutných dějin Němců v Čechách a na Moravě a jejich odsunu. Svitavy jsou však spojeny i se jménem výjimečného člověka a humanisty německé národnosti Oskara Schindlera, který v nedaleké obci Brněnec i ve Svitavách zachránil před jistou smrtí mnoho stovek lidí, kteří se měli stát obětmi nacistické zvlé.

Dějiny města Svitav ale nezačínají 20. stoletím a město patří k nejstarším v tomto kraji. Bylo založeno již v polovině 12. století v těsné blízkosti významných kupeckých stezek a od svého vzniku prožívalo jak léta rozmachu a růstu, tak období, v nichž se městu a jeho obyvatelům dařilo méně.

Jaká je současnost? Svitavy mají dnes téměř 18 000 obyvatel a tvoří kulturní a správní centrum pro spádovou oblast s 26 obcemi, v nichž žije dalších 13 000 obyvatel. Není bez zajímavosti, že za přístup k řešení problematiky životního prostředí obdržely Svitavy v roce 1999, jako první město v ČR, nejvyšší ocenění v soutěži „Město v souladu s požadavky EU“. Svitavy jsou však i dnes významným průmyslovým centrem. Ve městě a v kraji tradičně převládá textilní a strojírenský průmysl a reprezentantem zahraničního kapitálu je tiskářský závod Westvaco, s. r. o. Ve strojírenských, textilních i dalších podnicích nacházejí kromě

místních lidí uplatnění také pracující z jihu a východu Evropy, kteří jsou pravoslavného vyznání. Tito, ale i místní, mezi kterými je i několik Řeků, se účastní života zdejší církevní obce.

Posvěcení základního kamene nového chrámu, k jehož stavbě se odhodlala svitavská pravoslavná církevní obec, vedená o. Mgr. Jiřím Kolářem, se stalo zvláštní událostí, na kterou se do Svitav, do modlitebny tamějši Českobratské církve evangelické, kterou díky pochopení a podpoře ze strany místních evangeliků pravoslavní prozatím užívají, sjeli duchovní a mnoho desítek věřících a jejich přátel z města samotného i ze širokého okolí.

Slavnostní posvěcení základního kamene pravoslavného chrámu sv. Jiřího Vítězného předcházela svatá liturgie sloužená metropolitou českých zemí a Slovenska Kryštofem a arcibiskupem olomoucko-brněnským Simeonem s duchovenstvem.

S proslovem na téma evangelijního kázání i s proslovy při příležitosti stavby nového chrámu oslovili přítomné vladyka Kryštof i vladyka Simeon a krásná slova při příležitosti posvěcení základního kamene chrámu pronesli také vzácní hosté ze zahraničí, otcové prof. Nikolaos Ioanidis z Athén, o. Alexij Juščenko z Moskvy a o. Sergij, který slouží v pravoslavné církevní obci na pražských Olšanech, avšak působil předtím v v Estonsku. Výkladem duchovního významu stavby nového chrámu setkání obohatil o. Mgr. Libor Raclavský. Mezi vzácnými hosty, kteří se zúčastnili bohoslužby, byl i starosta města, pan Mgr. Jiří Brýdl, a pan senátor Ing. Václav Koukal a nechyběl ani autor architektonického projektu Ing. arch. Josef Lopour, kterému se podařilo v rámci projektu chrámu spojit jak prvky tradiční architektury ze Svitav a okolí, tak také kanonické požadavky a potřeby pravoslavné církevní obce. Přítomné velmi potěšil příslib o. prof. Nikolaose Ioanidise, že veškeré vnitřní vybavení chrámu bude po ukončení stavebních prací poskytnuto svitavské církevní obci z Řecká jako dar. Povzbuzením byl také proslov pana starosty Svitav Mgr. Jiřího Brýdla (mj. aktivního člena evangelické církve), v němž mimo jiné uvedl, že v zastupitelstvu byla bez problémů podpořena žádost svitavských pravoslav-

STAROSTA MĚSTA SVITAV MGR. JIŘÍ BRÝDL

ných o bezúplatný převod pozemku o rozloze 906 m². Starosta vyjádřil naději na pokračování dobré spolupráce města s pravoslavnou církevní obcí i ochotu města v rámci možností stavbu podpořit.

Píše se rok 2008 a lze jenom doufat, že slavnostní posvěcení základního kamene pravoslavného chrámu sv. Jiřího Vítězného ve Svitavách bude událostí, která zůstane vepsána zlatým písmem do dějin města a písmem nesmazatelným do Knihy života.

Stavbu svitavského chrámu je možné podpořit platbou na účet **000019-1284976359/0800**. Podporovatelé stavby jsou a budou i nadále průběžně informováni o využití prostředků.

ROMAN JURIGA

VÝROČÍ VELKÉHO ČINU NEJEN PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE

Dne 18. června 1942 byl odhalen úkryt československých parašutistů západního odboje, mezi kterými byl Jan Kubiš, Jozef Gabčík a Josef Valčík, kteří splnili vojenský úkol likvidace R. Heydricha. Ten byl pověřen vyřešením „české otázky“, což znamenalo, že jedna třetina českých obyvatel musí být vyvražďena a druhá třetina vysídlena s rodinami na Sibiř. Operace Antropoid úspěšně proběhla 27. května 1942 a pravoslavný katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje poskytl pronásledovaným vojákům úkryt.

Od II. světové války si každý rok dne 18. 6. v 10.00 hod. připomínáme hrdinství a oběti našich občanů a pravoslavných věřících, představitelů české pravoslavné církve. Pokládáme věnce u chrámu, před našim ikonostasem slouží představený chrámu Jaroslav Šuvarský

za účasti vojenských, církevních, státních a zahraničních delegací panychidu a závěrem pietního aktu uslyšíme proslov generála západního odboje s položením kytice v kryptě (letos v zastoupení generálem Pavlasem).

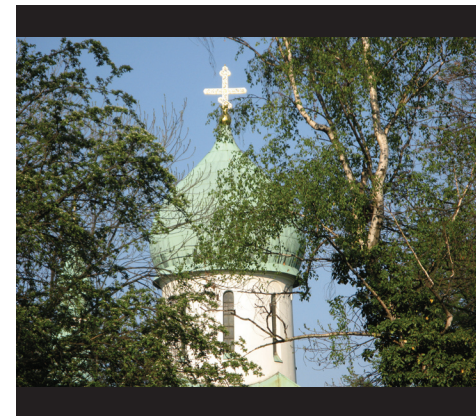
K historickým událostem tohoto roku patří také položení základního kamene pro pomník Operaci Antropoid v kobylišké zatáčce dne 27. května 2008, tj. den výročí atentátu na Heydricha, aby nejen připomínal výjimečný čin čl. parašutistů, ale pro všechny časy byl symbolickou poctou vojenským ctnostem, vlastenectví a milosrdné pomoci pronásledovaným. Iniciátorem pomníku je Městská část Praha 8 s Vojenským historickým ústavem. V přípravném výboru pro pomník pracuje Mgr. Eva Šuvarská za Národní památník hrdinů heydrichiády. Kubiši, Gabčíku, promiňte zpoždění.

VĚČNÁ PAMĚŤ! ZESNUL BRATR VIKTOR PAZDERNÍK

Dne 17. dubna 2008 v ranních hodinách zesnul ve Cvikově ve věku 73 let po dlouhé a těžké nemoci bratr Viktor Pazderník.

Bratr Viktor se narodil 11. dubna 1935 ve Verbě, v rovenské oblasti na Volyni. Jako malý chlapec zažil obsazení polské části Volyně Rudou armádou v roce 1939, následnou světovou válku s dvěma přechody východní fronty, řádění ukrajinských nacionalistů i často slepou mstu partyzánů. Rodina přišla v těchto tragických historických událostech takřka o všechno. V roce 1947 přišel bratr Viktor se svými rodiči a sourozenci do Československa. Rodina byla dle tehdejší politiky vůči volyňským Čechům umístěna do severozápadního pohraničí, jmenovitě do Rumburku. Zde Viktor prožil pro volyňského Čecha a pravoslavného křesťana mnohdy nelehký život, zvláště v letech 50. a 70.. Patřil mezi zakládající členy rumburské pravoslavné církevní obce, patřil mezi farníky archimandry Andreje (Kolomackého) a osobně se významně podílel na opravách zničeného chrámu svatého Jana Křtitele na Strážném vrchu.

Bratra Viktora jsme poznali jako věrného věřícího, který i přes veškeré zdravotní těžkosti do poslední chvíle navštěvoval bohoslužby. Nikdy si na své problémy nestěžoval. Byl jedním z oněch „neviditelných“ sloupů farnosti. Naší pravoslavné obci bude vždy citelně scházet.

Naposledy jsme se s bratrem Viktorem Pazderníkem rozloučili na Velkou středu, 23. dubna t.r., na městském hřbitově v Rumburku. Pohřební obřady vykonal za přítomnosti choti bratra Viktora, jejich dvou dcer s rodinami, sourozenci a dalšími příbuznými a věřícími pravoslavné církevní obce v Rumburku jerej Antonij Drda.

Kéž Hospodin upokojí duši zesnulého služebníka Božího Viktora! Věčná paměť!

-A-

ZESNULA SESTRA ZDENKA PETŘKOVÁ

Odešla na věčnost ve víře v Boha paní Zdenka Petřková, jedna z přeživších sester hrdinského bratra, duchovního otce Dr. Vladimíra Petřka, kaplana pravoslavného chrámu svatých Cyrila a Metoděje v Resslově ulici, který po tzv. heydrichiádě poskytl azyl československým parašutistům - národním bojovníkům za svobodu vlasti. Vrátila se po válce

jako jedna z mála členek rodiny Petřkových, které přežily hrůzy a utrpení koncentračních táborů. Zesnula ve víře v Boha ve vzkříšení mrtvých „vyrovnaně a klidně ve čtvrtek 17. dubna 2008 ve věku 87 let“. Věnujme jí vroucnou modlitbu a vyprošujme jí: Věčnou budiž paměť a spásu u Hospodina Boha v Kristově věčném Království. o. Pavel Aleš

PRAVOSLAVNÁ CÍRKEVNÍ OBEC V LITOMĚŘICÍCH POŘADALA UŽ PO ŠESTÉ POUŤ KE SV. JIŘÍ NA HORU ŘÍP

FOTO: INGBORG KRIEGSMAN

*Viděl jsem hory plné ledu,
však zpívat o nich nedovedu.
Jiskřičky dálky nad hlavami
jak bleděmodré drahokamy.
Jímala závat při pohledu,
zpívat však o nich nedovedu.
Když ale vidím na obzoru
uprostřed kraje nízkou horu,
na nebi mráček běloskvoucí
- přestane srdce chvíli tlouci.
Oblaka letí v klasech zraňých
a koně dupou po maštalích.
V panáčích jsou už všude snopy
a svatý Jiří zvedá kopy,
aby je vrazil ve chrťán dračí,
a motýl spěchá po bodláci;
a jako krůpěj na prstenu
trpí se drobná kvítka rmenu.
Tu nemohu se vynadřvat
a všechno ve mně začne zpívat,
zpívat i plakat. Maminko má,
jak je to hezké u nás doma!
Jaroslav Seifert*

Tato báseň, plná lásky k rodné zemi ve vznesených metaforách, se mně vybavila 8. 5. 2008, když jsem s ostatními poutníky stanula na úpatí hory Říp.

Za neustálého zpěvu Vstal z mrtvých Kristus, Christos voskrese iz mřtvyh jsme stoupali po strmé cestě vzhůru k rotundě sv. Jiří.

Vladyka metropolita Christofor, šest spoluslužících kněží, tři diákoní a poutníci zpívali z plných plic. Já jsem nabyla hlasu ke chválení Hospodina jen při zastavení a čtení svatých evangelií.

Zvláště během dvou posledních nejprudších úseků cesty zabloudily moje hříšné myšlenky k veršům mého krajana, s nímž jsem se jako dítě setkala: „Že je mi sedmdesát let, že na Lysou už těžko kráčím? Má jenom metrů třináct set a na to ještě stačím.“ Když stačí Petr Bezruč vyšlapat v sedmdesátce Lysou horu, přece já – za dva měsíce stejně stará – dojdu aspoň na vrcholek Řípu!

Došla jsem. Dokonce před vstupem do chrámu se mně úplně vrátil hlas.

Co bylo dál? Krásná archijerejská svatá liturgie, doprovázená zpěvem sboru z Ústí nad Labem, řízeným mátuškou Cervinskou. Mohutné stěny středověké rotundy s výbornou akustikou umožňovaly zážitek z písní mimořádně kvalitního chrámového sboru.

Vladyka metropolita Christofor ve svém kázání, jež jako vždy našlo ozvěnu v našich duších, hovořil o životě svatého Jiří, dával jej za příklad v nekompromisní boji za svatou věc.

Organizátor poutí o. archimandrita Marek na závěr uvedl několik zajímavostí z historie poutí na horu Říp. Kupříkladu na té první bylo sedm poutníků a dnes se jich zde tísnilo padesát.

PRAVOSLAVNÁ POUŤ NA ŘÍP

„Co Mohammedu Mekka, to Čechu má být Říp“ (heslo na vrcholu hory)

8. května 2008 již po šesté pravoslavní křesťané putovali na mytickou horu Říp. Poprvé v krátké historii je vedl archijerej, metropolita Kryštof. Pouť byla oslavou památky sv. Jiří Vítězného, kterému je zasvěcena řípská rotunda z roku 1126. Hora je poutním místem z pohnutí národních i náboženských již několik staletí.

Po výstupu od úpatí hory na její vrchol uvítal poutníky před rotundou sv. Jiří a sv. Vojtěcha otec archimandrita Marek, správce litoměřické církevní obce. V rotundě následně byla sloužena archijerejská svatá liturgie. Zážitek z celé události výrazně zvýšil excelentní liturgický zpěv pěveckého sboru církevní obce z Ústí nad Labem. Snad jen by se v příštích letech hodilo na tomto místě použít více českého liturgického zpěvu, který by neměl zůstat „popelkou“. Bylo by to i v souladu s citovaným řípským mottem v záhlaví článku.

Říp se stává místem, kde se setkávají pravoslavní z různých koutů české země i pravoslavní z různých národů. Z poutě se stává hezká tradice, snažme se ji držet a kultivovat. Je svědectvím o viditelném pravoslaví v této zemi.

JAN VOHRALÍK

Kromě našich pravoslavních poutníků k nám zalétaly sympatizující pohledy těch, kteří si prostě v době pracovního volna vyšli na výlet. Někteří se naší svaté liturgie zúčastnili.

Odházím se světlem v duši po svaté eucharistii zpět k úpatí hory. Slibuji si, že příštím rokem, bude-li to vůle Hospodina, se zúčastním další pouti na tuto horu, drahou srdci každého křesťana, která byla v povědomí lidu daleko před zrodem naší státnosti spojena s bájnou postavou praotce Čecha, jenž shlížeje na lány polí, na kraj oplývající mlékem a strdím, řekl:

„Imámy zemi po své vůli,
budu nám zde plni stoli.“
(Dalimil, 14. stol.)

SESTRA JANA

Důstojní otcové, bratři a sestry, v chrámu sv. Václava v Litoměřicích došlo během uplynulých desetiletí k tak rozsáhlému a neodstranitelnému poškození ikonostasu červotočem, že musí být odstraněn. Stal se nebezpečným, hrozí jeho zřícení.

Obracíme se proto na vás s požehnaním Jeho Blaženosti metropolity Kryštofa, který přislíbil přispět jako první, s vroucí prosbou o finanční pomoc ke zbudování nového ikonostasu.

Chrám sv. Václava je stavba z začátku 18. století. Je architektonicky unikátní, stavitelem byl Octavio Broggio. Podarilo se nám celý chrám opravit, avšak finanční náročnost porizení důstojného ikonostasu již přesahuje možnosti naší církevní obce. Věříme však, že s pomocí Boží se nám podaří završit několikaleté opravy chrámu a každý návštěvník historického centra Litoměřic tak uvidí, že pravoslavní není v České republice nic cizorodého ani importovaného, že pravoslavní citlivě přistupují i k opravám významných barokních památek a ikonostasy mohou být harmonickou součástí interiéru. Rozpočet na vskutku krásné dílo našeho ikonostasu je 630.000 korun. Téměř polovinu této částky se nám již podařilo sesbírat od drobných dárců. Potěší nás každý, i sebemenší dar.

Na všechny štědré dárcy bude samozřejmě pamatováno v modlitbách a jejich jména zůstanou navždy zapsána v chrámu a paměti věřících i návštěvníků našeho svatého chrámu a celé pravoslavné církevní obce.

Vaše dary prosíme zasílat na běžný účet naší církevní obce číslo 196149746/0300.

ARCHIMANDRITA THDR. MAREK KRUPICA, TH.D.,
DUCHOVNÍ SPRÁVCE V LITOMĚŘICÍCH

Jeho Blaženost metropolita Kryštof povede ve dnech 5. až 11. října 2008 duchovní pouť na ostrov Kypr. V pěti dnech navštívíme nejznámější místa, spojená s počátky křesťanství, mimo jiné hrob sv. Lazara Vzkříšeného, prvního biskupa na Kypru. Přesnější informace a program přineseme v dalším čísle Hlasu pravoslavní. Případní zájemci se mohou již dnes hlásit u mátušky Heleny Novákové na Úřadu metropolitní rady v Dělostřelecké 7, Praha 6. Tel. 224 315 015, fax 224 313 137, e-mail: christofor.cz@tiscali.cz.

Z PROGRAMU METROPOLITY KRYŠTOFA VLADYKA S POMOCÍ BOŽÍ HODLÁ:

VLADYKA KRYŠTOF VYSVĚTIL 13.4. V CHRÁMU SV. CYRILA A METODĚJE V PRAZE NOVÉHO DIÁKONA O. JANA BERÁNKA.

PONDĚLÍ 30. ČERVNA

► v 19⁰⁰ hod. sloužit večerní bohoslužbu v Monastýru Zesnutí přesvaté Bohorodice ve Vilémově u Litovle a zahájit Letní setkání mládeže

SOBOTA 5. ČERVNA

► v 9⁰⁰ hod. u příležitosti svátku sv. Cyrila a Metoděje sloužit archijerejskou sv. liturgii v chrámu zasvěceném svatým věrozvěstům v Kroměříži

NEDĚLE 6. ČERVNA

► v 9.30 hod. sloužit archijerejskou sv. liturgii v chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslerově ul 9a v Praze 2 a oslavit svátek Jana Husa

SOBOTA 12. ČERVNA

► v 10⁰⁰ hod. v den chrámového svátku sloužit sv. archijerejskou liturgii v chrámu sv. apoštolů Petra a Pavla v Karlových Varech

NEDĚLE 13. ČERVNA

► v 10⁰⁰ hod. sloužit sv. archijerejskou liturgii v chrámu sv. Petra a Pavla v Milířích

NEDĚLE 20. ČERVNA

► v 10⁰⁰ hod. u příležitosti 200. výročí založení léčebných Lázní sloužit slavnostní archi-

jerejskou sv. liturgii v chrámu sv. Vladimíra v Mariánských Lázních v 17⁰⁰ hod. sloužit večerní bohoslužbu v kapli Proměnění Páně v Těšově u Mariánských Lázní a zahájit Letní setkání dětí

NEDĚLE 27. ČERVNA

► v 10⁰⁰ hod. v den chrámového svátku sloužit slavnostní sv. archijerejskou liturgii v chrámu sv. Olgy ve Františkových Lázních

PROSÍME LASKAVÉ ČTENÁŘE
O FINANČNÍ PODPORU NAŠEHO ČASOPISU

SVÉ DARY ZASÍLEJTE NA VLASTNÍ ÚČET
HLASU PRAVOSLAVÍ v češtině
(ruská příloha má vlastní, jiný účet),
a to složenskou nebo přímo převodem

Raiffeisenbank, a.s.
č.ú. 5011103614/ 5500

pro převod ze zahraničí
IBAN CZ285500000005011103614

POKUD CHCETE ZASÍLAT ČASOPIS,
OBJEDNEJTE HO NA ADRESE
Pravoslavná církev v českých zemích
Dělostřelecká 1
160 00 Praha 6
k rukám m. Heleny Novákové
tel. 224 315 015

nebo e-mailem:
redakce.hp@gmail.com
prostřednictvím sms
na čísle 775 378 231

Příspěvek na tisk jednoho čísla činí
v roce 2008 podle současné ceny za tisk
24 Kč + poštovné

Celoroční předplatné za 1 číslo
činí 288,- Kč + 154,- Kč poštovné
celkem 442,- Kč

**Za všechny vaše
příspěvky i dary vám
ze srdce děkujeme!**

VYDÁVÁ PRAVOSLAVNÁ CÍRKEV V ČESKÝCH ZEMÍCH
S POŽEHNÁNÍM +KRYŠTOFA,
ARCIBISKUPA PRAŽSKÉHO A METROPOLITY
ČESKÝCH ZEMÍ A SLOVENSKA

Číslo 6/ 2008/ ročník LXIII

DĚLOSTŘELECKÁ 7
160 00 PRAHA 6
P.O. BOX 655, CZ-111 21 PRAHA 1
E-MAIL: REDAKCE.HP@GMAIL.COM
WWW.HLASPRAVOSLAVI.CZ

REGISTRACE
MK ČR E 248

ŠÉFREDAKTOR
PHDr. SVATAVA MARIA KABOŠOVÁ
KABOSOVA@SEZNAM.CZ
TEL. 775 378 231

ODPOVĚDNÝ REDAKTOR RUSKÉ PŘÍLOHY
JEREJ MGR. OLEG MACHNĚV
OLEGM@POST.CZ
TEL. 737 755 651

EDITOŘI
ARCHIMANDRITA THDr. MAREK KRUPICA, Th.D.
DIÁKON MGR. HANUŠ NYKL
MGR. ROMAN JURIGA
JEREJ DAVID DUDÁŠ

REDAKCE
OSVĚTA A PRAVOSLAVNÁ DUCHOVNOST:
MGR. JANA BAUDIŠOVÁ, MGR. EVA ŠUVARSKÁ,
JEREJ MGR. JAN TÝMAL
PRAVOSLAVNÁ MLÁDEŽ: LIBUŠE PÍPKOVÁ, DiS.
PRAVOSLAVÍ VE SVĚTĚ: JEREJ MGR. ANTONIJ DRDA
OLOMOUCKO-BRNĚNSKÁ EPARCHIE: EVA JURIGOVÁ

OLOMOUCKO-BRNĚNSKÁ EPARCHIE
SPRÁVCE PORTÁLU HLASPRAVOSLAVI.CZ
DALIBOR JAN KOČI

JAZYKOVÁ ÚPRAVA
PHDr. MARTA HOLMANOVÁ

GRAFIKA
TOMÁŠ LANGER

ADRESA PRO ZASÍLÁNÍ PŘÍSPĚVKŮ:
SVATAVA MARIA KABOŠOVÁ,
U ZELENÉHO PTÁKA 12, 148 00 PRAHA 4

REDAKCE SI VYHRADŽUJE PRAVO NA PŘÍPADNÉ ÚPRAVY ČI KRÁCENÍ
ZASLANÝCH PŘÍSPĚVKŮ. REDAKCI NEVYŽÁDANÉ RUKOPISY, FOTO-
GRAFIE A KRESBY SE NEVRACEJÍ. AUTORSKÉ ČLÁNKY, PŘEKLADY
A FOTOGRAFIE JSOU DAREM CÍRKVI A AUTOŘI SI NENÁROKUJÍ AUTOR-
SKÝ HONORÁŘ VE SMYSLU AUTORSKÉHO ZÁKONA. OTIŠTĚNÉ MATE-
RIÁLY NELZE ROZŠÍŘOVAT BEZ SOUHLASU REDAKCE NEBO AUTORA.

Pátou neděli po Pasše, 25. května 2008, navštívila Českou republiku již podruhé divotvorná, myrotočivá ikona Přesvaté Bohorodice „Obměkčení kamenných srdcí“. Fotoreportáž vám přibližuje, jak důstojně přivítal o. Jozef Fejsak s věřícími tuto velikou svatyni, skrze kterou nám projevuje Přesvatá Bohorodice mnoho milosti.

Od prvních okamžiků bylo zcela zjevné vidět, že ikona Přesvaté Bohorodice je silně zalita svatým myrem. Věřící také moh-

li vidět pramínek slz, který vytékal z očí. V následujících dnech byla ikona v Třebíči, Přerově, Karlových Varech a Praze (aktuální informace zveřejňoval stále náš portál www.hlaspravoslavi.cz). Ikona s námi přebývala až do neděle 1. června. Více fotografií najdete na www.pravoslavbrno.cz a www.hlaspravoslavi.cz/aktuality.

*Přesvatá Bohorodice spasíš nás!
Raduj se, mnohoboletná Matko Boží,
naš zármutek v radost proměňující!*

V PŘÍŠTÍM ČÍSLE SE MŮŽETE DOČÍST:

SLOVO METROPOLITY

BISKUP GORAZD: PRAVOSLAVÍ NENÍ IDEOLOGIE

ZE STARÉHO ZÁKONA: PŘEJDI JORDÁN

ROZHOVOR S O. LIBOREM SERAFIMEM HALÍKEM

MŮJ PŘÍBĚH, MOJE CESTA K PRAVOSLAVÍ

JAN TÝMAL: SERIÁL NOVODOBÝ ŠAMANIZMUS

SV. NIKOLAJ VELIMIROVIČ: RAJSKÁ PYRAMIDA

ARCIBISKUP SIMEON: PASCHA A ČESKÉ VELIKONOCE

TÉMA: O BISKUPECH A ROZVOJI CÍRKVE

SVĚTCI: NOVOMUČEDNÍCI CARSKÉ RODINY

A MNOHO DALŠÍHO

PIETNÍ AKT ONI BYLI PRVNÍ

PRAHA, OLŠANSKÉ HŘBITOVY 13. KVĚTNA 2008

Památku obětí první ruské emigrace si přišli uctít nejen organizátoři pietního aktu sdružení Oni byli první, pravoslavní věřící, ale také představitelé vlády. Stalo se již tradicí, že při tomto pietním aktu navštíví kryptu chrámu Zesnutí přesvaté Bohorodice, kde je pochován také 1. premiér Československé republiky Karel Kramář, prezident republiky. Také v tomto roce nás potěšil svou přítomností prezident ČR Václav Klaus.

Vladyka Kryštof využil možnosti přímého rozhovoru s hlavou státu a upozornil pana prezidenta na obstrukce, které jsou ministerstvem financí kladeny našemu projektu vybudovat Hospic pro válečné veterány v Praze - Karlíně. Již několik let usiluje naše církev o získání objektu bývalých kasáren a jejich rekonstrukci.

Vláda České republiky na svém zasedání dne 21. května rozhodla o uznání nezávislosti tzv. kosovské republiky. Redakce Hlasu pravosláví vyjadřuje s tímto rozhodnutím zásadní nesouhlas a žádá vládu o dodržování mezinárodního práva, respektování postoje Rady bezpečnosti OSN i Republiky Srbsko.